

Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ.

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ**

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΛΥΣΗ 2006-2015**

ΣΠΑΡΑΓΓΗΣ ΠΟΛΥΖΩΗΣ 7986

ΣΤΑΜΠΟΛΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ 7966

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Κ. Δ. ΓΑΡΟΥΦΑΛΛΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT.....	5
Εισαγωγή	6
1. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	8
1.1 Ιστορική αναδρομή.....	8
1.2 Είδη Τραπεζών	9
1.3 Τραπεζικό Δίκαιο	10
2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	12
2.1 Ιστορία της Τραπέζης της Ελλάδος.....	12
2.2.1. Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος.....	14
2.2.2. Άλλες Αρμοδιότητες της Τραπέζης της Ελλάδος.....	15
3. ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	18
3.1 Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος	18
3.1.1 Νομισματική Πολιτική.....	18
3.1.2 Συνάλλαγμα και συναλλαγματικά διαθέσιμα.....	19
3.1.3 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού	19
3.1.4 Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα	19
3.1.5 Στατιστικά Στοιχεία	20
3.1.6 Τραπεζογραμμάτια και κέρματα	20
3.2 Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος	21
3.2.1 Εποπτεία.....	21
3.2.2 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμών.....	22
3.2.3 Συναλλαγματικά διαθέσιμα.....	22
3.2.4 Ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου	22
3.2.5 Στατιστικά Στοιχεία	23
3.2.6 Έρευνα και Δημοσιεύσεις (δημοσίευση εκθέσεων και διεξαγωγή ερευνητικού έργου).....	23
4.ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	26
4.1 Η Πολιτική του Προεξοφλητικού Επιτοκίου (Discount Rate).....	27
4.2 Η Πολιτική των Υποχρεωτικών Ρευστών Διαθεσίμων	28
4.3 Η Πολιτική της Ανοιχτής Αγοράς	28
4.4 Η Πολιτική των Δημοσίων Καταθέσεων	29
5. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ	31

5.1 Λόγοι δημιουργίας ενός συστήματος κεντρικών τραπεζών και όχι μίας ενιαίας κεντρικής τράπεζας.....	32
5.1.1 Τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος	32
Νομισματική πολιτική.....	33
Πράξεις συναλλάγματος	33
Προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών	33
Κατοχή και διαχείριση συναλλαγματικών διαθεσίμων.....	33
5.2 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών	34
6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	37
6.1 Γενική Συνέλευση.....	37
6.2 Γενικό Συμβούλιο	38
6.3 Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής.....	38
6.4 Διοικητής - Υποδιοικητές	39
6.5 Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων.....	40
6.6 Οργανόγραμμα	41
6.7 Εγκαταστάσεις.....	42
6.8 Συστήματα πληρωμών και Διακανονισμού	43
6.9 Αγορές.....	48
6.10 Εποπτεία Πιστωτικού Συστήματος.....	51
6.11 Θεσμικό Πλαίσιο Ίδρυσης και Λειτουργίας της Τράπεζας	54
7. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	64
7.1 : Είναι η Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ; Μετοχική Σύσταση	65
7.2 : Ανάλυση θέσης Μετόχων	66
7.3 Σημαντικά στοιχεία από την εξέταση των ετήσιων ισολογισμών της ΤτΕ	69
7.3.1 Ο λογαριασμός «5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής»	69
7.3.2 Ο λογαριασμός «5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης»	69
7.3.3 Ο λογαριασμός «5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης»	70
7.3.4 Ο λογαριασμός «5.3 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας»	70
7.3.5 Ο λογαριασμός «5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις»	70
7.3.6 Ο λογαριασμός «5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης»	71
7.3.7 Ο λογαριασμός «5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων».....	71
7.3.8 Ο λογαριασμός «6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ (προς τράπεζες, για ανακεφαλαιοποίηση, ΕΛΑ)»	71
7.3.9 Ο λογαριασμός «7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ»	72

7.3.10 Ο λογαριασμός «9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ»	75
7.4 Σημαντικά στοιχεία από την εξέταση των ετήσιων Αποτελεσμάτων Χρήσης της ΤτΕ	77
7.4.1 Συνολικά Έξοδα	77
7.4.2 Κέρδη Χρήσης	79
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	84
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89

Πίνακας Πινάκων:

Πίνακας 6.1: Αμετάκλητες Ισοτιμίες	50
Πίνακας 7.1: Δείκτες Ανάλυσης Θέσης Μετόχων 2006-2015	69
Πίνακας 7.2: Κύρια Στοιχεία Ισολογισμών 2006-2015	69

Πίνακας Γραφημάτων:

Γράφημα Γραμμών 7.1: Σύνολο Εξόδων Χρήσεων 2008-2015	78
Γράφημα Γραμμών 7.2: Καθαρά Κέρδη χρήσεως 2008-2015	80
Γράφημα Πίτας 7.1: Διάθεση Κερδών 2009	81
Γράφημα Πίτας 7.2: Διάθεση Κερδών 2010	81
Γράφημα Πίτας 7.3: Διάθεση Κερδών 2011	82
Γράφημα Πίτας 7.4: Διάθεση Κερδών 2012	82
Γράφημα Πίτας 7.5: Διάθεση Κερδών 2013	83
Γράφημα Πίτας 7.6: Διάθεση Κερδών 2014	83
Γράφημα Πίτας 7.7: Διάθεση Κερδών 2015	84

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Λαμβάνοντας υπόψιν την οικονομική κρίση που έπληξε την Ελλάδα το 2009 και την επερχόμενη ύφεση που διαρκεί έως και τη στιγμή που εκπονείται η συγκεκριμένη εργασία, θεωρήθηκε ενδιαφέρον από τους γράφοντες να ερευνήσουν σε αυτήν, την πορεία και τους χειρισμούς της Τράπεζας της Ελλάδος στην εν λόγω περίοδο μέχρι και το 2015, καθώς και τη συμβολή της στην εξομάλυνση των επιπτώσεών της στην οικονομία της χώρας. Έτσι, αρχικά γίνεται μία αναφορά στον κλάδο των Τραπεζών στην Ελλάδα και στη λειτουργία αυτού, ούτως ώστε να αποσαφηνιστούν οι διαφορές μεταξύ της λειτουργίας και του σκοπού των εμπορικών Τραπεζών και της Κεντρικής Τράπεζας. Στη συνέχεια, αναφέρονται οι γενικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος, η άσκηση της Νομισματικής Πολιτικής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και εγχώρια, η λειτουργία του Ευρωσυστήματος αλλά και ο τρόπος δόμησης της Τράπεζας. Τέλος, γίνεται μία Χρηματοοικονομική Ανάλυση και ερμηνεία των οικονομικών καταστάσεών της αλλά και της θέσης των μετόχων από έτος σε έτος. Η ανάλυση αυτή δέν ήταν δυνατόν να γίνει με κλασσικές μεθόδους ανάλυσης εμπορικών επιχειρήσεων λόγω των ιδιαιτεροτήτων που χαρακτηρίζουν τη φύση, το ρόλο και τη λειτουργία της Κεντρικής Τράπεζας.

Λέξεις-Κλειδιά: Τράπεζα της Ελλάδος, Ανάλυση Θέσης Μετόχων, TARGET2, SEPA, Ευρωσύστημα, Μετοχική Σύνθεση, Νομισματική Πολιτική

ABSTRACT

Considering the economic crisis in the Hellenic Republic that begun in 2009 and the upcoming recession that lasts up to the moment when this study is made, it was considered interesting by the Scriptures to investigate, the course and the operations of the Bank of Greece in that period until 2015, and its contribution to the normalization of its impact on the Hellenic Republic's economy. Initially a report on the Banking sector in the Hellenic Republic and its operation was made to clarify the differences between the function and purpose of the commercial banks and the Central Bank. The general responsibilities of the Bank of Greece, the conduct of monetary policy within the European Union and domesticly, the operation of the Eurosystem and the operational structure of the Bank of Greece. Finally, a Financial Analysis and interpretation of financial statements and the position of shareholders from year to year are demonstrated. This analysis could not be possible with conventional commercial bank business analysis tools and methods due to the specific features that characterize the nature, role and function of the Central Bank of Greece.

Key Words: Bank of Greece, Shareholders Equity Analysis, TARGET2, SEPA, Eurosystem, Shareholder structure, Monetary Policy

Εισαγωγή

Στην παρούσα εργασία έγινε ανάλυση της πορείας της Τράπεζας της Ελλάδος, χρησιμοποιώντας ως γνώμονα τις ετήσιες εκθέσεις των διοικητή της. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις γενικές πληροφορίες, παρατίθενται στοιχεία σχετιζόμενα με την ιστορική αναδρομή, την εταιρική παρουσίαση, τη μετοχική σύνθεση, το ρόλο, τη λειτουργία, την οργανωτική δομή καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχει. Με διαγραμματική απεικόνιση και ανάλυση χρηματοοικονομικών δεικτών, ερμηνεύονται οι σημαντικές αυξομειώσεις που παρουσιάζονται στη διακύμανση της τιμής της μετοχής της αλλά και του διανεμόμενου μερίσματος και στο κατά πόσο αυτό επηρεάζει τους μετόχους της. Τέλος, πρέπει να διευκρινιστεί εξ αρχής η διαφορά ανάμεσα στην Κεντρική Τράπεζα, η οποία ασκεί τη νομισματική πολιτική της χώρας υπό την επίδραση της ΕΚΤ, με των υπολοίπων εμπορικών Τραπεζών οι οποίες ασκούν την εμπορική ιδιότητα στο ευρύ κοινό των ιδιωτών και των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Η επιχείρηση η οποία ασχολείται με τραπεζικές και πιστωτικές συναλλαγές ονομάζεται **τράπεζα**. Δέχεται καταθέσεις, χορηγεί δάνεια, φυλάσσει και διαχειρίζεται αξιόγραφα και αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη (όλα αυτά ανάλογα με το είδος της τράπεζας).

(iefimerida.gr, 2013)

1.1 Ιστορική αναδρομή

Οι πρώτες τραπεζικές εργασίες εντοπίζονται στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με τους «τραπεζίτες» και στο ρωμαϊκό με τους «argentari» οι οποίοι δέχονταν καταθέσεις, χορηγούσαν δάνεια και εκτελούσαν πληρωμές για λογαριασμό τρίτων.

ΤΡΑΠΕΖΑ: προέρχεται από τη λέξη τραπέζι («τράπεζα» στα αρχαία ελληνικά) και από τη λέξη «πάγκο» από όπου και προέρχονται οι λέξεις banca, banquet, bank. Οι τράπεζες στην πιο απλή μορφή τους υπήρχαν στην αρχαία Αθήνα όπου και γινόταν κυρίως ανταλλαγή νομισμάτων αλλά και πιστώσεις για τη χρηματοδότηση του διεθνούς εμπορίου. Μετά την πτώση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας οι επόμενες τραπεζικές συναλλαγές εμφανίζονται στην εποχή του Μεσαίωνα, όπου οι αργυραμοιβοί, οι χρυσοχόοι και οι έμποροι δέχονταν καταθέσεις για τις οποίες εξέδιδαν πιστοποιητικά. Τα πρώτα τραπεζογραμμάτια εμφανίστηκαν στην Αγγλία το 18^ο αιώνα τα οποία και ήταν οι αποδείξεις κατάθεσης σταθερών ποσών. Η συνέχιση της ανταλλαγής συνέβαλε στη δημιουργία του σύγχρονου τραπεζικού συστήματος ενώ οι πρώτες οργανωμένες τράπεζες εμφανίστηκαν στην αναγέννηση (Ιταλία και Φλάνδρα).

(The TOC, 2014)

1.2 Είδη Τραπεζών

- **Κεντρική Τράπεζα:**

Είναι υπεύθυνη για τη νομισματική πολιτική και μπορεί να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Χρεώνεται συχνά με τον έλεγχο του διαθέσιμου χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

- **Εμπορική τράπεζα:**

Είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να τη διακρίνει από μια τράπεζα επενδύσεων. Μιας και αυτές οι δύο δεν είναι πλέον υποχρεωτικό να λειτουργούν κάτω από χωριστή ιδιοκτησία, ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο «εμπορική τράπεζα» για να αναφερθούν σε μια τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται κυρίως με εταιρίες ή μεγάλες επιχειρήσεις.

- **Επενδυτική τράπεζα:**

Δίνει εγγυητικές επιστολές για πώληση μετοχών και χρεογράφων και συμβουλεύουν για συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών.

Παραδείγματα τραπεζών επενδύσεων είναι οι Goldman Sachs, η J.P. Morgan των ΗΠΑ, η Nomura Securities της Ιαπωνίας.

- **Τράπεζα Κοινοτικής Ανάπτυξης:**

Είναι οι τράπεζες που παρέχουν οικονομικές υπηρεσίες και πίστωση σε μη ανεπτυγμένες αγορές ή πληθυσμούς.

- **Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο:**

Είναι ταμιευτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα. Η Ιαπωνία και η Γερμανία είναι παραδείγματα των χωρών με τα προεξέχοντα ταχυδρομικά ταμιευτήρια.

- **Ιδιωτική Τράπεζα:**
Ασχολείται με λογαριασμούς μεγάλων πελατών με μεγάλη οικονομική επιφάνεια.
- **Corporate Banking:**
Το Corporate Banking έχει ως αντικείμενο τα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν κυρίως επιχειρήσεις και εταιρίες.
- **Συνεταιριστικές:**
Οι συνεταιριστικές τράπεζες αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού κυρίως χαρακτήρα με σκοπό την ενίσχυση π.χ. των τοπικών παραγωγών γεωργικών προϊόντων. (Anon, 2016)

1.3 Τραπεζικό Δίκαιο

(Paschoslaw.gr, 2017)

Απαραίτητο κεφάλαιο για τη σύσταση μια τράπεζας ορίζονται τα 5.000.000 ευρώ. Επίσης η νομική μορφή της τράπεζας ορίζεται αναγκαστικά από το δίκαιο ως η ανώνυμη εταιρεία ενώ όλες οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να διατηρούν αποθεματικό (διατηρούν πάντα ένα μέρος των καταθέσεων που δέχονται και δε δύνανται να το χορηγήσουν σε δάνεια, για την κάλυψη υπέρμετρων αναλήψεων και έλλειψη ρευστότητας). Τέλος, η πορεία των επιτοκίων ρυθμίζεται από νόμους καθώς και από την κεντρική τράπεζα Ελλάδος.

Η κύρια λειτουργία της έγκειται στο δανεισμό παρόλα αυτά αποκομίζει κέρδη και από τη λεγόμενη «ψαλίδα» που δημιουργείται από τη διαφορά του επιτοκίου δανεισμού και του επιτοκίου καταθέσεων αλλά και από συμμετοχές, επενδύσεις και προμήθειες.

(Bankofgreece.gr, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2.1 Ιστορία της Τραπεζής της Ελλάδος

Απο το 1841, το εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα το είχε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Καθώς όμως η “Κοινωνία των Εθνών”, (μέλος της οποίας ήταν και η Ελλάδα), θεωρούσε λάθος η τράπεζα μίας χώρας

(Centralbanking.com, 2017)

η οποία έχει το εκδοτικό προνόμιο (να τυπώνει δηλαδή χρήμα), να ασκεί ταυτόχρονα και εμπορική δραστηριότητα, ζήτησε από την Ελληνική κυβέρνηση να πάψει η εκδοτική δραστηριότητα της Εθνικής Τραπεζής και να ιδρυθεί ένας νέος οργανισμός, στον οποίο θα μετατεθούν η ευθύνη της εκτύπωσης χαρτονομισμάτων αλλά και οι παρεπόμενες, της δραστηριότητας αυτής, υπηρεσίες.

Έτσι το 1927, βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου, ιδρύθηκε η “Τράπεζα της Ελλάδος” η οποία εξέδιδε το εθνικό νόμισμα μέχρι το 2002 όπου αντικαταστάθηκε από το ευρώ.

Στη νέα, κεντρική, τράπεζα μεταβιβάστηκαν από την Εθνική Τράπεζα στοιχεία ενεργητικού (κυρίως χρυσός και ομόλογα του Δημοσίου) και παθητικού (το χαρτονόμισμα και ιδίως οι καταθέσεις του Δημοσίου).

Η Τράπεζα της Ελλάδος άρχισε τη λειτουργία της τον Μάιο του 1928 με προσωπικό 500 ατόμων. Στη συνέχεια, η Τράπεζα άνοιξε έναν αριθμό πρακτορείων και υποκαταστημάτων κυρίως για την τροφοδότηση των τοπικών αγορών σε χαρτονόμισμα και για τη διενέργεια πληρωμών ή και εισπράξεων για λογαριασμό του Δημοσίου.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου το απόθεμα σε χρυσό της Τράπεζας μεταφέρθηκε πρώτα στη Νότια Αφρική και ύστερα στο Λονδίνο. Μετά το τέλος του

Πολέμου, η οικονομία γενικά και ιδιαίτερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα βρίσκονταν σε έντονα αποδιοργανωμένη κατάσταση.

Το 1945 το κόστος ζωής εικοσαπλασιάστηκε ενώ η βιομηχανική παραγωγή βρισκόταν στο ένα τρίτο του προπολεμικού της επιπέδου και οι τραπεζικές καταθέσεις στο ένα τριακοστό του επιπέδου που καταγραφόταν το 1939. Η κατάσταση αυτή, υπό τις συνθήκες κρίσης της εποχής, κρίθηκε ότι απαιτούσε στενή συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και των Κυβερνήσεων. Τη συνεργασία αυτή θεσμοποίησε η δημιουργία της Νομισματικής Επιτροπής το 1946. Η Επιτροπή περιελάμβανε τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ως πρόεδρο, τέσσερις άλλους Υπουργούς και τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος ήταν σημαντική, καθώς η Τράπεζα είχε την ευθύνη σχεδιασμού και πρότασης μέτρων πολιτικής που, κατά κανόνα, υιοθετούνταν από την Επιτροπή.

Το 1982 η Νομισματική Επιτροπή καταργήθηκε και οι περισσότερες των αρμοδιοτήτων της μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Ο ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος άλλαξε και πάλι στα τέλη της δεκαετίας του '80, την ελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Μέχρι την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE) την 1.1.2001, η Τράπεζα της Ελλάδος ελεγγχε τη ρευστότητα έμμεσα, κυρίως με πράξεις ανοιχτής αγοράς, και με τη μεταβολή των επίσημων επιτοκίων και των απαιτήσεων τήρησης αποθεματικών.

Η σταθερότητα των τιμών αναφέρεται πλέον ρητώς ως θεμελιώδης στόχος της Τράπεζας. Επίσης, εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος και προσδιορίζονται οι σχέσεις της με τη Βουλή και την Κυβέρνηση.

Ένα νέο όργανο δημιουργήθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος - το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής - αρμόδιο για τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική.

Από την υποκαταστάση του ευρώ ως εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών τόσο κατά την επιδίωξη του σκοπού της όσο και, ως προς σειρά βασικών αρμοδιοτήτων της, ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

(Bankofgreece.gr, 2016)

2.2 Η Τράπεζα της Ελλάδος Συνοπτικά

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην Ελλάδα και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως πρωταρχικός σκοπός ορίζεται από το Καταστατικό της η διασφάλιση της

(S4.reutersmedia.net, 2017)

σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Στο βαθμό που δεν επηρεάζεται η επίτευξη του πρωταρχικού της σκοπού, η Τράπεζα στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, έχει κατοχυρωθεί η θεσμική, προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία της, αλλά και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής.

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας διακρίνονται σε αυτές που εντάσσονται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και σε άλλες αρμοδιότητες, και συνοπτικά είναι οι εξής:

2.2.1. Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

- Συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα.
- Διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ μέρος των σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθεσίμων της τελευταίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.
- Ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και της αποδοτικότητάς τους. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, παρακολουθεί και επιβλέπει, μεταξύ άλλων, το σύστημα πληρωμών ΔΙΑΣ και το Γραφείο Συμψηφισμού Αθηνών. Από τις 19 Μαΐου 2008, συμμετέχει στο Target2, το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο.

- Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων.
- Συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή, τις τράπεζες και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων).
- Εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- Φροντίζει για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία, είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), είτε από διασυνοριακές χρηματοποστολές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους και μεριμνά για τον ομαλό εφοδιασμό της οικονομίας.

(Bankofgreece.gr, 2016)

2.2.2. Άλλες Αρμοδιότητες της Τραπέζης της Ελλάδος

- Εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας.
- Εποπτεύει και ελέγχει τις ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και τους διαμεσολαβητές στις ασφαλίσεις.
- Έχει την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Αυλοι Τίτλοι).
- Έχει την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ).
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου.
- Εξυπηρετεί το Ελληνικό Δημόσιο ως ταμίας και εντολοδόχος τού.
- Καταρτίζει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία που αφορούν την ελληνική οικονομία και διενεργεί εξειδικευμένες στατιστικές έρευνες.
- Δημοσιεύει εκθέσεις και διεξάγει ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της

παρακολούθησης και ανάλυσης της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής.

(Bankofgreece.gr, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

3.1 Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

3.1.1 Νομισματική Πολιτική

(Europedirect.lt, 2017)

Συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η Τράπεζα διενεργεί πράξεις νομισματικής πολιτικής κατά τις οποίες κυρίως παρέχει ρευστότητα στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης). Επίσης, παρέχει πάγιες διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης και αποδοχής καταθέσεων στα πιστωτικά ιδρύματα για τη χορήγηση και απορρόφηση ρευστότητας, αντιστοίχως. Τέλος, διατηρεί τους λογαριασμούς στους οποίους κατατίθενται τα ελάχιστα αποθεματικά από τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

3.1.2 Συνάλλαγμα και συναλλαγματικά διαθέσιμα

Η Τράπεζα της Ελλάδος διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ μέρος των σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμων της τελευταίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.

3.1.3 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και της αποδοτικότητάς τους. Για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων της σε ό,τι αφορά τα συστήματα πληρωμών, η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο και τις υποδομές μεταφοράς κεφαλαίων διεθνώς, συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και αναλύει στατιστικά στοιχεία για τις πληρωμές, καταρτίζει στατιστικά δελτία, διερευνά τις δυνατότητες βελτίωσης των μεθόδων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τα συστήματα πληρωμών και τη λειτουργία των υποδομών, και τις αναθεωρεί εάν αυτό κρίνεται σκόπιμο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος από τις 19 Μαΐου 2008 συμμετέχει στο Target2, το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο, που χρησιμοποιείται κυρίως για τις μεταφορές κεφαλαίων μεγάλης αξίας μεταξύ τραπεζών και για τη διεξαγωγή πληρωμών που συνδέονται με την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την επιχειρησιακή ευθύνη της ελληνικής συνιστώσας του συστήματος. Το έργο της Τράπεζας της Ελλάδος επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στην παρακολούθηση της ροής των πληρωμών και των αναγκών σε ενδοημερήσια ρευστότητα και στη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τη διαχείριση του συστήματος.

3.1.4 Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η οποία αποβλέπει στον εντοπισμό των παραγόντων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αστάθεια του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας και αξιολογεί το βαθμό ανθεκτικότητάς του.

- Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές της χώρας.
- Παρακολουθεί τους τραπεζικούς κινδύνους, αναλύει τις εξελίξεις που τους επηρεάζουν και διαμορφώνει προτάσεις για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής

σταθερότητας. Παρακολουθεί επίσης τις εξελίξεις στις ασφαλιστικές και επενδυτικές εταιρίες, καθώς και στους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων που δεν εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

3.1.5 Στατιστικά Στοιχεία

Η συλλογή στατιστικών στοιχείων από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (NXI), δηλαδή τις τράπεζες και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθέσιμων αποτελεί επίσης πολύ σημαντικό καθήκον της Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος συλλέγει στοιχεία για τα τραπεζικά επιτόκια καθώς και στοιχεία που απαρτίζουν τη νομισματική στατιστική (δάνεια, καταθέσεις και λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των NXI). Τα στοιχεία αυτά αποστέλλονται στην ΕΚΤ και συνεκτιμώνται στον υπολογισμό του μέσου ύψους των τραπεζικών επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ και στην κατάρτιση των συγκεντρωτικών νομισματικών και πιστωτικών μεγεθών. Τα μεγέθη αυτά παρακολουθούνται στο πλαίσιο της νομισματικής ανάλυσης του Ευρωσυστήματος και η διαμόρφωσή τους επηρεάζει άμεσα τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής.

3.1.6 Τραπεζογραμμάτια και κέρματα

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα. Φροντίζει για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία, είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ) είτε από διασυνοριακές χρηματοπιστωτικές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους. Ακόμη, μεριμνά για τη διασφάλιση απρόσκοπτων συναλλαγών στην αγορά και τον ομαλό εφοδιασμό των πιστωτικών ιδρυμάτων σε όλη την επικράτεια με τις εκάστοτε αναγκαίες ποσότητες τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, μέσω του δικτύου της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος επεξεργάζεται και ελέγχει με μηχανές υψηλής τεχνολογίας το σύνολο των τραπεζογραμματίων και κερμάτων που συγκεντρώνονται από τις συναλλαγές ή κατατίθενται από τα πιστωτικά ιδρύματα διασφαλίζοντας τόσο την ποιότητα των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων όσο και τη γνησιότητά τους. Οι εργασίες αυτές εκτελούνται σε όλο το δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας, αλλά κυρίως στις σύγχρονες εγκαταστάσεις του Κέντρου Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού που λειτουργεί από το 2006 στην Αθήνα (Χαλάνδρι).

(Bankofgreece.gr, 2016; Bank, 2016)

3.2 Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

3.2.1 Εποπτεία

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και την εποπτεία και τον έλεγχο των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων καθώς και των διαμεσολαβητών στις ασφαλίσεις. Ειδικότερα :

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Η εποπτεία ασκείται με βάση το νέο πλαίσιο της Βασιλείας II, όπως έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία, καθώς και με κανόνες που μπορεί να θεσπίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, κυρίως για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, τον έλεγχο της εν γένει φερεγγυότητας, της ρευστότητας, της κεφαλαιακής επάρκειας και της συγκέντρωσης κινδύνων των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, της επάρκειας και αποτελεσματικότητας της εταιρικής διακυβέρνησης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων των διαδικασιών για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει επίσης κανόνες για τη διαφάνεια και σαφήνεια των όρων των συναλλαγών. Η αρμοδιότητα της εποπτείας περιλαμβάνει την παρακολούθηση της εφαρμογής του σχετικού θεσμικού πλαισίου και τη δυνατότητα λήψης διορθωτικών μέτρων και επιβολής διοικητικών κυρώσεων, περιλαμβανομένης της ανάκλησης της άδειας λειτουργίας των εποπτευόμενων ιδρυμάτων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία και τον έλεγχο των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα και των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό, των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που εδρεύουν σε αλλοδαπή χώρα κράτους-μέλος Ε.Ε. ή Ε.Ο.Χ. και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, είτε υπό καθεστώς εγκατάστασης (υποκατάστημα), είτε υπό καθεστώς Ελεύθερης Παροχής Υπηρεσιών, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που εδρεύουν σε αλλοδαπή χώρα μη κράτους – μέλους Ε.Ε. ή Ε.Ο.Χ και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, καθώς και των διαμεσολαβητών στις ασφαλίσεις.

3.2.2 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμών

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει:

(α) την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Αυλοι Τίτλοι). Πρόκειται ουσιαστικά για το Σύστημα στο οποίο διακανονίζονται όλες οι συναλλαγές που αφορούν ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά.

(β) την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ). Πρόκειται για την οργανωμένη δευτερογενή αγορά για τους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Ιδρύθηκε με στόχο τη δημιουργία μιας συγκροτημένης και αποτελεσματικής αγοράς η οποία είναι σε θέση να διασφαλίσει διαφάνεια στη διαμόρφωση των τιμών και μεγαλύτερη ρευστότητα.

3.2.3 Συναλλαγματικά διαθέσιμα

Η Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου, με στόχο:

- τη διάθεση των αναγκαίων κεφαλαίων για τη συμμετοχή της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς (π.χ. το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) και τη διαχείριση συναλλαγών του Ελληνικού Δημοσίου σε ξένα νομίσματα, και
- την εξασφάλιση της απαιτούμενης ετοιμότητας της Τράπεζας της Ελλάδος, στα πλαίσια του Ευρωσυστήματος, για την παροχή πρόσθετης ρευστότητας σε συνάλλαγμα προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία η παρέμβασή της στις αγορές συναλλάγματος

3.2.4 Ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου

Η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί τρεχούμενους και προθεσμιακούς λογαριασμούς του Ελληνικού Δημοσίου και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) σε ευρώ και συνάλλαγμα, αφενός για την ικανοποίηση εγχώριων αναγκών και αφετέρου για την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους. Επίσης, εκτελεί εντολές πληρωμών και εισπράξεων του Ελληνικού Δημοσίου και ΝΠΔΔ που συνδέονται με ξένους αντισυμβαλομένους και παρέχει διαμεσολαβητικές υπηρεσίες για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητές τους στον διεθνή χώρο.

3.2.5 Στατιστικά Στοιχεία

Παράλληλα, η Τράπεζα καταρτίζει και δημοσιεύει τα νομισματικά και πιστωτικά μεγέθη που αφορούν την ελληνική οικονομία καθώς και τα μέσα επιτόκια που τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα εφαρμόζουν στις διάφορες κατηγορίες καταθέσεων και χορηγήσεων. Η Τράπεζα της Ελλάδος, εκτός από τη συγκέντρωση των στοιχείων της νομισματικής στατιστικής, καταρτίζει το ισοζύγιο πληρωμών και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς της χώρας και, γενικότερα, συλλέγει και δημοσιεύει στο «Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας» στοιχεία που αφορούν στην ελληνική οικονομία. Επιπλέον, διενεργεί εξειδικευμένες στατιστικές έρευνες για θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές της (π.χ. έρευνες για το βαθμό χρέωσης των ελληνικών νοικοκυριών).

Η συλλογή στατιστικών στοιχείων αποβλέπει τόσο στην κάλυψη των αναγκών της ίδιας της Τράπεζας για στατιστική πληροφόρηση όσο και στην εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της προς την ΕΚΤ και άλλους διεθνείς οργανισμούς, αλλά και στην πληροφόρηση του κοινού και των ερευνητών στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ειδικότερα, τα στοιχεία - πέραν της νομισματικής στατιστικής - που συγκεντρώνει και καταρτίζει η Τράπεζα της Ελλάδος αφορούν τις παρακάτω τέσσερις κατηγορίες:

- i. Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας και στοιχεία των αγορών κεφαλαίων.
- ii. Ισοζύγιο πληρωμών και διεθνής επενδυτική θέση της Ελλάδος.
- iii. Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί της χώρας, με βάση τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών 1995.
- iv. Γενικά στοιχεία για την Ελληνική Οικονομία.

3.2.6 Έρευνα και Δημοσιεύσεις

(δημοσίευση εκθέσεων και διεξαγωγή ερευνητικού έργου)

Στους σκοπούς της Τράπεζας της Ελλάδος περιλαμβάνεται η παρακολούθηση και ανάλυση της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής. Για τον σκοπό αυτό δημοσιεύεται, κάθε χρόνο στα τέλη Απριλίου, η Έκθεση του Διοικητή για την ελληνική οικονομία, προκειμένου να δώσει μια αντικειμενική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση ως προς τις οικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Επιπλέον, ετησίως

δημοσιεύονται δύο εκθέσεις για τη νομισματική πολιτική, η Ετήσια Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική το Φεβρουάριο και η Ενδιάμεση Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική τον Οκτώβριο, που υποβάλλονται στη Βουλή και στο Υπουργικό Συμβούλιο και περιγράφουν τη νομισματική πολιτική και τις οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα και στη ζώνη του ευρώ.

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο παρουσιάζονται στο Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας και στο Δελτίο Περιφερειακής Οικονομικής Συγκυρίας Μακεδονίας-Θράκης, τα οποία δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση. Τα δύο αυτά στατιστικά δελτία παρουσιάζουν τις βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες οικονομικές εξελίξεις βάσει των πιο πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων, με σκοπό να δώσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι ερευνητές της Τράπεζας της Ελλάδος πραγματοποιούν καινοτόμο έρευνα για να προαγάγουν την κατανόηση της επιστημονικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού σε θέματα νομισματικής πολιτικής, εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης, οικονομίας των αγορών και εποπτικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διοργανώνει εξειδικευμένα επιμορφωτικά σεμινάρια, ημερίδες και επιστημονικά συνέδρια. Έλληνες και ξένοι ερευνητές επισκέπτονται τακτικά την Τράπεζα της Ελλάδος, πραγματοποιούν διαλέξεις και συνεργάζονται με τους ερευνητές της Τράπεζας. Οι ερευνητικές εργασίες δημοσιεύονται σε ηλεκτρονική μορφή στον ιστοχώρο της Τράπεζας της Ελλάδος, σε έντυπη μορφή στο Οικονομικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος το οποίο δημοσιεύεται δύο φορές τον χρόνο και στην ερευνητική σειρά «Δοκίμια Εργασίας της Τράπεζας της Ελλάδος» (Bank of Greece Working Papers).

(Bankofgreece.gr, 2016; Bank, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ως γνωστό, η δημοσιονομική πολιτική της χώρας ασκείται απο το υπουργείο οικονομικών και αφορά τα έσοδα απο φόρους όπως και επίσης και τις κρατικές δαπάνες. Η νομισματική πολιτική της χώρας ασκείται απο την Κεντρική Τράπεζα και αφορά τον έλεγχο της ρευστότητας της οικονομίας όπως επίσης και την προσφορά χρήματος προκειμένου να χρηματοδοτείται απρόσκοπτα η οικονομία της χώρας. Ο συνδιασμός της δημοσιονομικής πολιτικής (Encrypted-tbn0.gstatic.com, 2017)

με την νομισματική πολιτική συνθέτουν

την ευρύτερη οικονομική πολιτική που ασκείται στη χώρα.

Βασική αποστολή της Κεντρικής Τραπέζης είναι ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος . Εάν για παράδειγμα η χώρα βρήσκειται σε ύφεση , δηλαδή υπάρχει μείωση του πραγματικού εισοδήματος , ανεργία και μείωση των επενδύσεων τότε η Τράπεζα θα ακολουθήσει επεκτατική νομισματική πολιτική για την αναζωπύρωση της οικονομίας της χώρας δηλαδή θα αυξήσει την ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί, θα αυξήσει τις πιστώσεις κπλ. Αυξηση της ποσότητας χρήματος οδηγεί σε πτώση των επιτοκίων με αποτέλεσμα να καθίστανται φθηνότερα τα δάνεια για επενδύσεις ή για κατανάλωση. Αντίθετα αν η συνολική δαπάνη έχει αυξηθεί οπότε αναμένεται αύξηση των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών τότε η κεντρική Τράπεζα θα ασκήσει περιορισμένη νομισματική πολιτική δηλαδή θα προβεί σε μείωση των πιστώσεων και μείωση της ποσότητας χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία.

Στις χώρες που έχουν αναπτυχθεί η κεφαλαιαγορά και η γρηματογορά , τα εργαλεία που χρησιμοποιεί η Κεντρική Τράπεζα είναι κυρίως :

4.1 Η Πολιτική του Προεξοφλητικού Επιτοκίου (Discount Rate)

Η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί τις εμπορικές τράπεζες με διάφορες μεθόδους. Η πλέον διαδεδομένη διεθνώς είναι η πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου. Προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο βάσει του οποίου οι εμπορικές τράπεζες δανείζονται σε δεδομένη χρονική στιγμή από την Κεντρική Τράπεζα. Το επιτόκιο ονομάζεται προεξοφλητικό διότι οι εμπορικές τράπεζες δανείζονται χρήματα από την Κεντρική Τράπεζα προεξοφλώντας συνήθως τις απαιτήσεις των πελατών τους(γραμμάτια και συναλλαγματικές). Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της άσκησης της πολιτικής του προεξοφλητικού επιτοκίου καθορίζει

-το ύψος του επιτοκίου με το οποίο η Κεντρική Τράπεζα προεξοφλεί τα γραμμάτια και τις συναλλαγματικές των εμπορικών τραπεζών

-τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να υφίστανται ώστε τα γραμμάτια και οι συναλλαγματικές να γίνονται δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα

-το ανώτατο ποσό γραμματίων για προεξόφληση που η Κεντρική Τράπεζα αποδέχεται για κάθε εμπορική τράπεζα χωριστά.

Όταν η Κεντρική Τράπεζα επιθυμεί να μειώσει την ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία μπορεί να αυξήσει το προεξοφλητικό επιτόκιο και επομένως οι εμπορικές τράπεζες δεν καταφεύγουν για δανεισμό στην Κεντρική Τράπεζα μέσω προεξόφλησης γραμματίων και συναλλαγματικών.

Αύξηση του προεξοφλητικού επιτοκίου οδηγεί σε αύξηση του επιτοκίου δανεισμού των βραχυπρόθεσμων δανείων με αποτέλεσμα να υπάρχει μείωση της ζήτησης βραχυπρόθεσμων δανείων εκ μέρους των εμπορικών τραπεζών.

Αντίθετα, μείωση του προεξοφλητικού επιτοκίου οδηγεί σε αύξηση της ποσότητας χρήματος που κυκλοφορεί δεδομένου ότι το επιτόκιο δανεισμού των βραχυπρόθεσμων δανείων μειώνεται και ως αποτέλεσμα υπάρχει αύξηση της ζήτησης για δανεισμό σε βραχυπρόθεσμα κεφάλαια εκ μέρους των επιχειρήσεων.

4.2 Η Πολιτική των Υποχρεωτικών Ρευστών Διαθεσίμων

Η Κεντρική Τράπεζα έχει τη δυνατότητα να αυξήσει ή να μειώσει την συνολικά προσφερόμενη ποσότητα χρήματος με τις κάθε επικρατούσες συνθήκες , αυξάνοντας ή μειώνοντας αντίστοιχα το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων που οι εμπορικές τράπεζες είναι υποχρεωμένες να τηρούν στα ταμεία τους ή σε λογαριασμό όψεως της Κεντρικής Τραπέζης.

Συνεπώς, εάν η Κεντρική τράπεζα έχει ως στόχο την μείωση της προσφερόμενης ποσότητας χρήματος τότε θα αυξήσει το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων. Εάν ο στόχος είναι η αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας χρήματος τότε το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων θα πρέπει να μειωθεί. Το βασικό μειονέκτημα είναι ότι η εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα για να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ακόμα , αφορά όλες τις εμπορικές τράπεζες χωρίς να λαμβάνει υπ'οψη τις οποιεσδήποτε ιδιαιτερότητες και συνθήκες ρευστότητας και χρηματοδότησης με αποτέλεσμα να ευνοούνται ορισμένες τράπεζες έναντι άλλων.

4.3 Η Πολιτική της Ανοιχτής Αγοράς

Η πολιτική της Ανοιχτής Αγοράς αποτελεί ένα πρόσθετο εργαλείο της Κεντρικής Τραπέζης στα πλαίσια της άσκησης της νομισματικής πολιτικής. Συγκεκριμένα , η πολιτική της ανοιχτής αγοράς αφορά την αγορά ή πώληση κρατικών ομολόγων εκ μέρους της Κεντρικής Τραπέζης στην ελεύθερη αγορά ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες.

Εάν στόχος είναι η μείωση ποσότητας χρήματος που κυκλοφορεί και το εργαλείο για την επίτευξη είναι η πολιτική της ανοιχτής αγοράς , η Κεντρική Τράπεζα θα πουλήσει κρατικά ομόλογα στις εμπορικές τράπεζες και θα εισπράξει το αντίτιμό τους από αυτές. Οι επενδυτές θα τρέξουν να αγοράσουν λόγω της διαμορφούμενης χαμηλής τιμής με αποτέλεσμα να μειωθεί το χρήμα που κυκλοφορεί. Εάν οι επενδυτές αγοράσουν τα κρατικά ομόλογα πληρώνοντας με επιταγές τότε η Κεντρική Τράπεζα θα απαιτήσει από τις εμπορικές τράπεζες όπου έχουν εκδοθεί οι επιταγές αυτές την εξόφληση αυτών. Αποτέλεσμα θα είναι η μείωση των ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών με συνέπεια τη διατάραξη της ισορροπίας. Για την αποκατάσταση της ισορροπίας, οι εμπορικές τράπεζες προβαίνουν σε περιορισμό των χορηγούμενων δανείων μέχρι να αποκατασταθεί η ισορροπία στο τραπεζικό σύστημα.

Εάν στόχος είναι η αύξηση της προσφοράς χρήματος τότε η Κεντρική Τράπεζα θα προβεί σε αγορά κρατικών τίτλων καταβάλλοντας στους κατόχους την χρηματική αξία. Στην περίπτωση αυτή, θα υπάρξει αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας χρήματος δεδομένου ότι τα ποσά που εισπράττουν οι πολίτες θα τα καταθέσουν στις εμπορικές τράπεζες και ως εκ τούτου θα επάρξει αύξηση των ρευστών διαθεσίμων.

Τα βασικά πλεονεκτήματα της πολιτικής ανοικτής αγοράς είναι ότι η Κεντρική Τράπεζα μπορεί να αγοράσει ή να πουλήσει τα κρατικά ομόλογα στην ανοιχτή αγορά και συνεπώς να αυξήσει ή να μειώσει την προσφορά χρήματος και πως παρουσιάζει σημαντική ευελιξία διότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο από την Κεντρική Τράπεζα για την μείωση ή αύξηση των ρευστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών μέσω της πώλησης ή αγοράς των κρατικών ομολόγων.

4.4 Η Πολιτική των Δημοσίων Καταθέσεων

Η Κεντρική Τράπεζα που ασκεί τη νομισματική πολιτική μπορεί να χρησιμοποιήσει τις καταθέσεις των εμπορικών τραπεζών για να αυξήσει ή να μειώσει την συνολική προσφερόμενη ποσότητα χρήματος.

Τα ρευστά διαθέσιμα του κράτους διατηρούνται υποχρεωτικά σε καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα και η μετακίνησή τους προς τις εμπορικές τράπεζες γίνεται μόνο με έγκριση της νομισματικής αρχής. Μετακίνηση προς τις εμπορικές τράπεζες σημαίνει αύξηση της προσφοράς χρήματος ενώ αντίθετα μετακίνηση των διαθεσίμων αυτών από τις εμπορικές τράπεζες προς την Κεντρική Τράπεζα σημαίνει μείωση της προσφοράς χρήματος.

Το μέτρο αυτό της πολιτικής των δημοσίων καταθέσεων μαζί με την πολιτική των ρευστών διαθεσίμων αποτελεί δραστικό μέσο ασκήσεως της νομισματικής πολιτικής για μια χώρα μέσω της Κεντρικής Τραπεζής. Αυτό συμβαίνει διότι τα δύο αυτά μέσα ασκούν άμεση επίδραση στην αύξηση ή μείωση της προσφοράς χρήματος.

(Bankofgreece.gr, 2016; Γαρουφάλης and Ζώης, 2008; World Bank, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

(Encrypted-tbn2.gstatic.com, 2017)

Με τον όρο "Ευρωσύστημα" νοείται η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Η πρώτη επίσημη αναφορά σε αυτό έγινε με τη συνθήκη της Λισσαβώνας.

Το Ευρωσύστημα, που είναι το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, περιλαμβάνει:

- την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και
- τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) των 17 κρατών μελών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως το κοινό τους νόμισμα.

Επομένως, το Ευρωσύστημα είναι ένα υποσύνολο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Καθώς οι αποφάσεις πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, όπως οι αποφάσεις για τη νομισματική πολιτική, εφαρμόζονται φυσικά μόνο στις χώρες της ζώνης του ευρώ, στην πράξη το Ευρωσύστημα είναι αυτό που εκτελεί, ως ομάδα, τις λειτουργίες κεντρικής τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ. Με αυτόν τον τρόπο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες συμβάλλουν από κοινού στην επίτευξη των κοινών στόχων του Ευρωσυστήματος.

5.1 Λόγοι δημιουργίας ενός συστήματος κεντρικών τραπεζών και όχι μίας ενιαίας κεντρικής τράπεζας.

Τρεις είναι οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία ενός συστήματος κεντρικών τραπεζών στην Ευρώπη:

- Η προσέγγιση του Ευρωσυστήματος βασίζεται στις υφιστάμενες αρμοδιότητες των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, τη θεσμική οργάνωση και την υποδομή τους, καθώς και την εμπειρογνομosύνη και τις άριστες λειτουργικές δυνατότητες που διαθέτουν. Επιπλέον, ορισμένες κεντρικές τράπεζες εκτελούν επιπρόσθετα καθήκοντα πέραν των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος.
- Λόγω της μεγάλης γεωγραφικής έκτασης που καλύπτει η ζώνη του ευρώ και των μακροχρόνιων παγιωμένων σχέσεων μεταξύ των εθνικών τραπεζικών κοινοτήτων και των αντίστοιχων Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, θεωρήθηκε σκόπιμο να υπάρχει για τα πιστωτικά ιδρύματα ένα σημείο πρόσβασης στις δραστηριότητες κεντρικής τράπεζας σε κάθε συμμετέχον κράτος μέλος.
- Δεδομένης της πληθώρας εθνών, γλωσσών και πολιτισμών στη ζώνη του ευρώ, οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες αποτελούσαν τα καλύτερα σημεία πρόσβασης στο Ευρωσύστημα (σε αντίθεση με μια ενιαία υπερεθνική κεντρική τράπεζα).

5.1.1 Τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών την αποστολή να εκτελεί λειτουργίες κεντρικής τράπεζας για την

Ένωση. Επειδή ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οι όροι "Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών" και "Ένωση" θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως "Ευρωσύστημα" και "ζώνη του ευρώ" αντιστοίχως.

Νομισματική πολιτική

Το Ευρωσύστημα είναι υπεύθυνο για τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Πρόκειται για μια δημόσια λειτουργία που υλοποιείται κυρίως με την εκτέλεση πράξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Σημαντικός παράγοντας για την άσκησή της είναι ο πλήρης έλεγχος της νομισματικής βάσης από το Ευρωσύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μοναδικά ιδρύματα που έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν τα τραπεζογραμμάτια που αποτελούν νόμιμο χρήμα στη ζώνη του ευρώ. Δεδομένης της εξάρτησης του τραπεζικού συστήματος από τη νομισματική βάση, το Ευρωσύστημα βρίσκεται σε θέση να επηρεάζει τις συνθήκες και τα επιτόκια στην αγορά χρήματος.

Πράξεις συναλλάγματος

Οι πράξεις συναλλάγματος επηρεάζουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τις εγχώριες συνθήκες ρευστότητας (δύο σημαντικές μεταβλητές της νομισματικής πολιτικής). Είναι επομένως λογικό το καθήκον αυτό να ανατίθεται στο Ευρωσύστημα, κυρίως από τη στιγμή που οι κεντρικές τράπεζες διαθέτουν τα απαραίτητα λειτουργικά μέσα. Επιπλέον, κατ' αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται ότι οι πράξεις συναλλάγματος παραμένουν συνεπείς με τους στόχους που θέτει η Κεντρική Τράπεζα για τη νομισματική πολιτική.

Προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών

Τα συστήματα πληρωμών αποτελούν το μέσο μεταφοράς χρημάτων μεταξύ πιστωτικών και άλλων νομισματικών ιδρυμάτων, δηλαδή αποτελούν την βάση της χρηματοπιστωτικής υποδομής της οικονομίας. Το γεγονός ότι το Ευρωσύστημα έχει αναλάβει την προώθηση της ομαλής λειτουργίας τους δείχνει πόσο σημαντική είναι η ύπαρξη υγιών και αποδοτικών συστημάτων πληρωμών, όχι μόνο για την άσκηση νομισματικής πολιτικής, αλλά και για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και για την οικονομία ως σύνολο.

Κατοχή και διαχείριση συναλλαγματικών διαθεσίμων

Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου συναλλαγματικών διαθεσίμων αποσκοπεί πρωτίστως στο να διασφαλίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διαθέτει επαρκή ρευστότητα για τη διενέργεια πράξεων συναλλάγματος. Η διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας πραγματοποιείται ξέχωρα από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες που επιλέγουν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που αφορούν τη διαχείριση

αυτή. Οι εν λόγω Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες ενεργούν εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζης σύμφωνα με τις οδηγίες που λαμβάνουν από αυτήν. Αν και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες διαχειρίζονται με ανεξάρτητο τρόπο τα δικά τους συναλλαγματικά διαθέσιμα, όταν οι πράξεις τους στην αγορά συναλλάγματος υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο υπόκεινται στην έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προκειμένου να υπάρξει συνέπεια με τη συναλλαγματική και νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος.

5.2 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών περιλαμβάνει:

- την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και
- τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Με άλλα λόγια, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών συμπεριλαμβάνει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν έχουν υιοθετήσει ακόμη το ευρώ είτε επειδή υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς (Δανία και Ηνωμένο Βασίλειο) είτε επειδή είναι χώρες με παρέκκλιση. Στην τελευταία περίπτωση εμπίπτουν σήμερα η Σουηδία και τα 7 από τα 12 κράτη μέλη που έχουν ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το Μάιο του 2004 και μετά. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι χώρες έχουν ακόμη το δικό τους εθνικό νόμισμα, για το οποίο εξακολουθούν να ασκούν τη δική τους νομισματική πολιτική, και οι κεντρικές τους τράπεζες διατηρούν προς το παρόν την κυριαρχική τους λειτουργία σε νομισματικά θέματα. Βέβαια, αυτό σημαίνει ότι δεν συμμετέχουν στην εκτέλεση των κύριων δραστηριοτήτων της Νομισματικής Ένωσης, όπως στην άσκηση νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ.

Ωστόσο, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ είναι προσηλωμένες στις αρχές των νομισματικών πολιτικών που στοχεύουν στη σταθερότητα των τιμών. Επιπλέον, η συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών συνεπάγεται, σε διαφορετικό βαθμό, ενεργή συνεργασία με το Ευρωσύστημα σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων, όπως συμμετοχή στο σύστημα πληρωμών TARGET2 και συνδρομή στη συλλογή στατιστικών στοιχείων. Επιπλέον, ο ευρωπαϊκός Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών παρέχει ένα πλαίσιο συνεργασίας με το Ευρωσύστημα σε θέματα νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής. Το θεσμικό όργανο για αυτήν τη συνεργασία είναι το Γενικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζης.

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία μετονομάστηκε σε Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ισχύ από την 1η Δεκεμβρίου 2009, καθώς και το "Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας" αποτελούν τη νομική βάση για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών . Η Συνθήκη αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών γενικά να εκτελεί τις λειτουργίες κεντρικής τράπεζας για το ευρώ. Το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών ορίζει ειδικότερα τα σχετικά καθήκοντα και λειτουργίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζης και των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών.

(Bankofgreece.gr, 2016; Bank, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες για τη Διοίκηση , τα Όργανα λήψεως αποφάσεων της Τράπεζας, την οργανωτική της δομή (οργανόγραμμα) και τις εγκαταστάσεις της.

Διοίκηση - Όργανα Λήψεως Αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος

6.1 Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους. Συνέρχεται μια φορά κατ' έτος, όχι αργότερα από το μήνα Απρίλιο, και είναι μόνη αρμοδία να αποφασίζει περί του τρόπου διεξαγωγής των εργασιών της καθώς και επί των ακόλουθων θεμάτων:

- Έγκρισης της Ετήσιας Έκθεσης, έγκρισης του Ισολογισμού και καταβολών σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διάθεσης των καθαρών κερδών.
- Εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού των αμοιβών τους.
- Απαλλαγής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη.
- Προτάσεων τροποποίησης του Καταστατικού οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στη Βουλή διά της Κυβέρνησης.
- Προτάσεων που υποβάλλονται από το Γενικό Συμβούλιο επί παντός άλλου θέματος.

6.2 Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από το Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές, τα λοιπά (τρία) μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους. Είναι επιφορτισμένο με τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας, υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση, λαμβάνει δε αποφάσεις και ασκεί εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού, επί θεμάτων που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ή του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής ή του Διοικητή.

6.3 Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής είναι αρμόδιο:

να εφαρμόζει τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) σχετικά με την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, να αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και να εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, να αποφασίζει επί θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων ευρώ.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του που σχετίζονται με το Ευρωσύστημα, το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ενεργεί σύμφωνα τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ.

Στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής συμμετέχουν:

ο Διοικητής της Τράπεζας ως πρόεδρος, οι δύο Υποδιοικητές, τρία μέλη που διορίζονται με εξαετή θητεία, με Προεδρικό Διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή.

6.4 Διοικητής - Υποδιοικητές

Ο Διοικητής και οι δύο Υποδιοικητές διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα με εξαετή θητεία.

Ο Διοικητής προεδρεύει των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, εκπροσωπεί την Τράπεζα ενώπιον των δικαστικών αρχών, ασκεί διαρκή έλεγχο επί της διαχείρισεως του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τράπεζας και λαμβάνει αποφάσεις επί παντός θέματος που δεν επιφυλάσσεται ειδικά στο Γενικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής ούτε διέπεται από κανονισμούς οι οποίοι εκδίδονται από τα Συμβούλια αυτά, μετέχει δε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με εξαίρεση θέματα που ανατίθενται στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, ο Διοικητής αποφασίζει επί των λοιπών θεμάτων που εμπίπτουν στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Επίσης, ασκεί τις αρμοδιότητες, κυρίως εποπτικές, της πρώην Νομισματικής Επιτροπής, οι οποίες, μετά την κατάργησή της, περιήλθαν στην Τράπεζα της Ελλάδος με το άρθρο. 1 του ν.1266/1982 (ήδη και άρθρο 55Α του Καταστατικού - βλέπε παρακάτω). Ο Διοικητής δύναται να αναθέτει οποιοδήποτε από τα καθήκοντά του στους Υποδιοικητές.

Ο αρχαιότερος Υποδιοικητής αναπληρώνει το Διοικητή, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, σε όλη την έκταση των καθηκόντων του.

6.5 Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων

Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται, όπως ρητά προβλέπεται από το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, το άρθρο 25 του ν.3601/2007, όπως ισχύει, το άρθρο 20 του ν. 3862/2010 και άρθρο 1 του ν. 3867/2010, με Πράξεις του Διοικητή της ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων.

Στο πλαίσιο αυτό, με την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ΠΔ/ΤΕ 336/29.2.1984, όπως ισχύει (τελευταία τροποποιητική ΠΔ/ΤΕ 2653/29.02.2012) έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Η, κατά την άσκηση των εποπτικών αρμοδιοτήτων που ανήκουν στην Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των διατάξεων του Καταστατικού της και της ισχύουσας νομοθεσίας, έκδοση αποφάσεων, κανονιστικών και ατομικών, περιλαμβανομένων ιδίως εκείνων που αφορούν την ίδρυση και τους όρους λειτουργίας των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και τη λήψη μέτρων και την επιβολή κυρώσεων και προστίμων σε νομικά και φυσικά πρόσωπα.

β) Η, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 1611/1950, όπως ισχύει, έκδοση ειδικής εγκριτικής απόφασης για την αποδέσμευση διαθεσίμων των κατά την έννοια του άρθρου 1 του ως άνω νόμου δημοσίων οργανισμών (προς παροχή δανείων ή διενέργεια επενδύσεων οι οποίες δεν πληρούν τους προβλεπόμενους από ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας περί επενδύσεων δημοσίων οργανισμών όρους), εξαιρουμένων των φορέων που υπάγονται στο ν. 3586/2007.

Ο Διοικητής διατηρεί το δικαίωμα να ασκεί με Πράξεις του τις αρμοδιότητες που με την παρούσα Πράξη ανατίθενται στην Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων.

Η εν λόγω Επιτροπή συγκροτείται από τα πιο κάτω πρόσωπα:

Πρόεδρος: Ο Διοικητής

Μέλη: Ο Υποδιοικητής στον οποίο αναφέρεται η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος

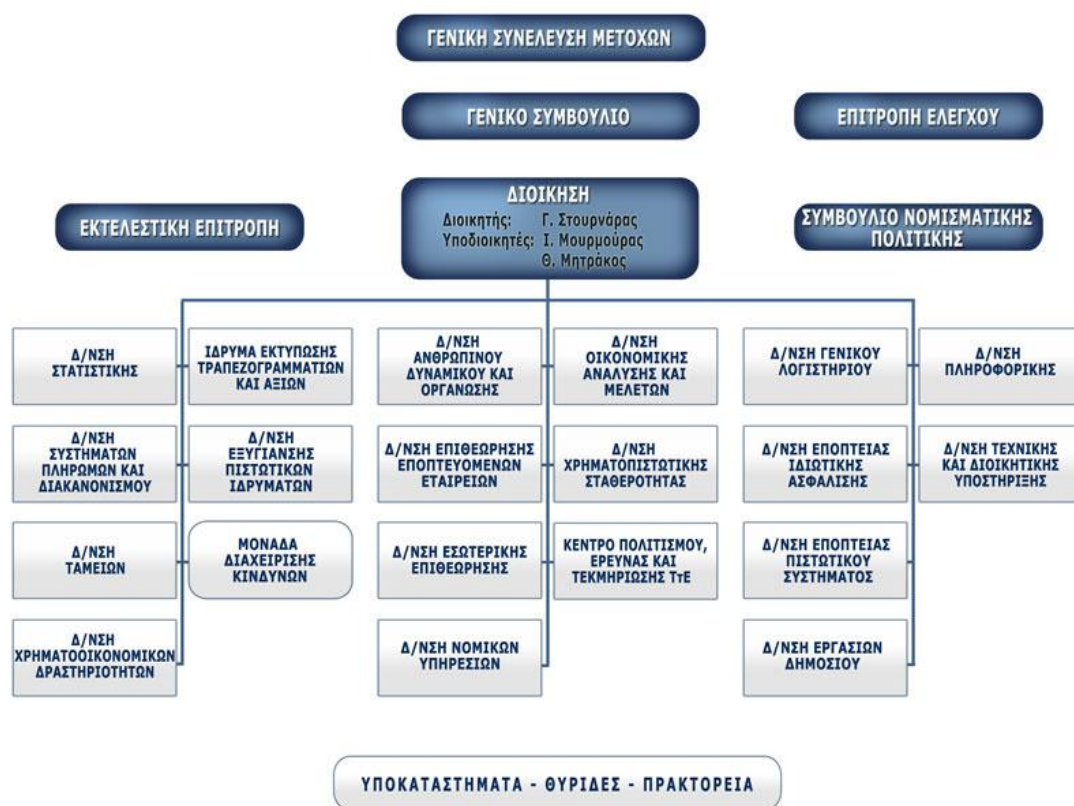
Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων:

- Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος
- Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης
- Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων

Ο Διοικητής, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από τον ως άνω Υποδιοικητή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος.

Χρέη γραμματέων εκτελούν υπάλληλοι των Διευθύνσεων Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος ή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης.

6.6 Οργανόγραμμα

Εικόνα 6.6.1: Οργανόγραμμα Τράπεζας

(Bankofgreece.gr, 2017)

Ανωτέρω απεικονίζεται η πιο πρόσφατη μορφή του οργανογράμματος της Τράπεζας της Ελλάδος. Καλό θα ήταν να σημειωθεί εδώ πως γίνονται τακτικές αναθεωρήσεις αυτού με επακόλουθο τις συγχωνεύσεις ή τη διάσπαση κάποιων εκ των Διευθύνσεων και των Τμημάτων της, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του με τις εκάστοτε απαιτήσεις αλλά και το φόρτο εργασίας που επωμίζεται το κάθε ένα από αυτά.

6.7 Εγκαταστάσεις

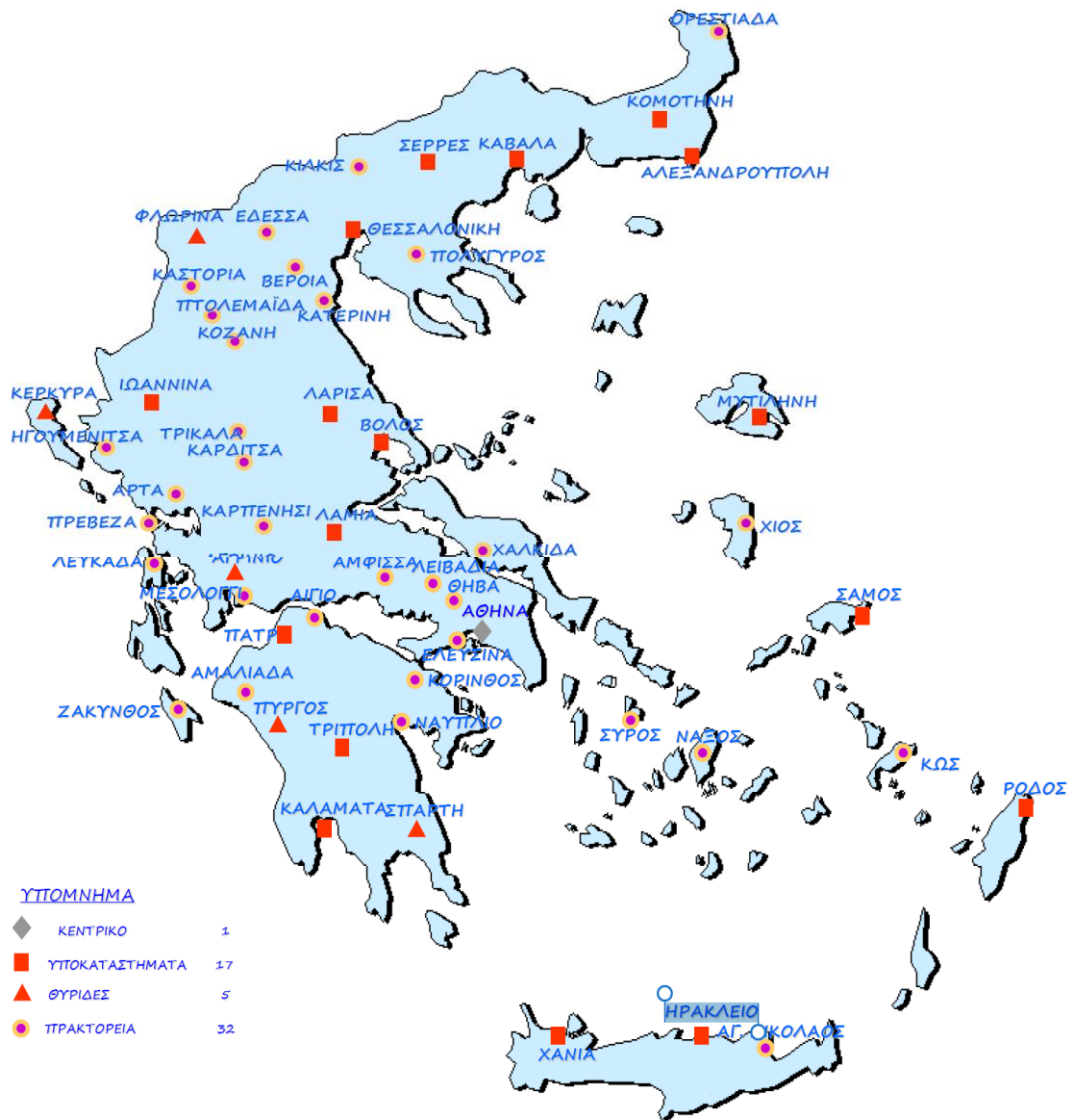
Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναπτύσσονται στο Κεντρικό Κατάστημα, σε 17 Υποκαταστήματα, 5 Θυρίδες και 33 Πρακτορεία.

- Το *κεντρικό κατάστημα* στεγάζεται σε κτήρια που βρίσκονται στην Αθήνα και ειδικότερα στο κτήριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου 21, στο νέο κτήριο επί της οδού Αμερικής 3, και στο Χαλάνδρι επί της οδού Μεσογείων 341, όπου στεγάζεται και το Νομισματοκοπείο(ΙΕΤΑ).

- Τα 17 *Υποκαταστήματα* της Τράπεζας βρίσκονται σε αντίστοιχες πρωτεύουσες νομών και εξυπηρετούν τις εργασίες της Τράπεζας στην περιφέρεια.

- Οι 5 *Θυρίδες* της Τράπεζας βρίσκονται σε μεγάλες πόλεις με σκοπό την εξυπηρέτηση των εργασιών της Τράπεζας στις περιφέρειες που ανήκουν.

- Τα 33 *Πρακτορεία* της Τράπεζας στεγάζονται στις αντίστοιχες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες των πόλεων όπου λειτουργούν. Εξυπηρετούν, κυρίως, εισπράξεις και πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου.

(Τράπεζα της Ελλάδος, 2016)

6.8 Συστήματα πληρωμών και Διακανονισμού

Η τράπεζα της Ελλάδος έχει σαφείς αρμοδιότητες ως προς το σύστημα πληρωμών και διακανονισμού με βάση το καταστατικό της, το οποίο είναι εναρμονισμένο με το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας. Στο πλαίσιο αυτό έχει τη δυνατότητα να θέτει κανόνες και να επιβλέπει συστήματα πληρωμών και συστήματα εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών που στόχο έχουν την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία καθώς και τη μείωση του συστημικού κινδύνου και ενίσχυση του ανταγωνισμού.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

1) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Η τράπεζα της Ελλάδος διαχειρίζεται το σύστημα πληρωμών μεγάλης αξίας σε πραγματικό χρόνο TARGET2.

2) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ

- ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΣ: ιδιωτικό σύστημα πολυμερούς συμψηφισμού πληρωμών μικρής αξίας.
- ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΥ ΑΘΗΝΑΣ (ΓΣΑ): σύστημα πολυμερούς συμψηφισμού επιταγών, το οποίο λειτουργεί στις εγκαταστάσεις της τράπεζας Ελλάδος και στελεχώνεται από υπαλλήλους της.

3) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

- ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΕΠΙ ΤΙΤΛΩΝ ΜΕ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ: σύστημα διακανονισμού συναλλαγών επί τίτλων του ελληνικού δημοσίου το οποίο διαχειρίζεται η τράπεζα Ελλάδος.
- ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ: τα "ελληνικά χρηματιστήρια Α.Ε." πραγματοποιούν την εκκαθάριση και το διακανονισμό των συναλλαγών στις αγορές τίτλων και παραγώγων του χρηματιστηρίου αθηνών.

TARGET2: είναι το νέο σύστημα διευρωπαϊκών πληρωμών το οποίο

αντικατέστησε το σύστημα TARGET. Οι νέες απαιτήσεις που δημιουργήθηκαν από τη διεύρυνση της ευρωπαϊκής ένωσης, από τις τεχνολογικές εξελίξεις αλλά και από τις αγορές για ασφαλείς και εναρμονισμένες υπηρεσίες πληρωμών, οδήγησαν στη δημιουργία του νέου συστήματος. Στο TARGET2 η ENIAΙΑ ΚΟΙΝΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ παρέχεται από τις κεντρικές τράπεζες της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Γαλλίας αντικαθιστώντας την αποκεντρωμένη δομή του αρχικού συστήματος. Προσφέρει μεγάλο εύρος υπηρεσιών για τις υψηλές απαιτήσεις των χρηστών(ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, εθνικών κεντρικών τραπεζών και ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας).

A) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΕΠΙ ΤΙΤΛΩΝ ΜΕ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ (ΑΥΛΟΙ ΤΙΤΛΟΙ)

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι διαχειριστής του συγκεκριμένου συστήματος μέσω του οποίου πραγματοποιείται η εκκαθάριση και ο διακανονισμός των συναλλαγών με αντικείμενο άυλους τίτλους που είναι καταχωρημένοι σε λογαριασμούς φορέων στο σύστημα. Αυτό παρέχει στους συμμετέχοντες τη σιγουριά ότι η διάθεση και η πληρωμή τίτλων θα πραγματοποιούνται ταυτόχρονα. Η ταυτοποίηση των συναλλαγών βασίζεται στην αρχή της διπλής ειδοποίησης από τους συμβαλλομένους και ο διακανονισμός γίνεται για κάθε συναλλαγή χωριστά. Η αξιολόγηση του συστήματος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με βάση τους κανόνες που έχει θέσει η ίδια.

B) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΧΑΕ)

Ο κεντρικός φορέας που έχει αναλάβει την εκκαθάριση και το διακανονισμό των χρηματιστηριακών συναλλαγών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με χρήση του συστήματος των άυλων τίτλων, είναι τα "ελληνικά χρηματιστήρια Α.Ε.". Η ΕΧΑΕ προέκυψε από την απορρόφηση του Χ.Α., του Κεντρικού Αποθετηρίου Αθηνών και της Εταιρείας Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων. Συμμετέχει στο σύστημα TARGET2-GR (την ελληνική συνιστώσα του συστήματος) με την ιδιότητα 1) του επικουρικού συστήματος και 2) του άμεσα συμμετέχοντα-τράπεζα διακανονισμού υποστηρίζοντας έτσι και τη συμμετοχή άλλων νομικών προσώπων.

Γ) ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Το γραφείο συμψηφισμού συναλλαγών είναι ένα σύστημα πολυμερούς συμψηφισμού το οποίο επεξεργάζεται επιταγές σε ευρώ και σε συνάλλαγμα. Τη γενική εποπτεία και διεύθυνση του ΓΣΑ ασκεί 5μελές συμβούλιο στο οποίο προεδρεύει η τράπεζα ελλάδος. Απαρτίζεται από το κεντρικό συμψηφιστικό γραφείο, που εδρεύει στο κεντρικό καταστημα της τράπεζας ελλάδος και τα περιφερειακά συμψηφιστικά γραφεία που λειτουργούν σε υποκαταστήματα και πρακτορεία της τράπεζας ελλάδος. Εννοείται πως τα περιφερειακά συμψηφιστικά γραφεία υπάγονται στη δικαιοδοσία του κεντρικού συμψηφιστικού γραφείου.

Δ) ΕΝΙΑΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ

Μετά την εισχώρηση του ευρώ σε φυσική μορφή σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες το 2002, πρόκληση ήταν η δημιουργία ενός ενιαίου χωρου πληρωμών με χρήση και άλλων μέσων πέραν των μετρητών. Η ευρωπαϊκή τραπεζική κοινότητα στο πλαίσιο αυτό δημιούργησε το ευρωπαϊκό συμβούλιο πληρωμών. Έτσι ξεκίνησε το έργο το οποίο αποκαλείται SEPA από τα αρχικά των λέξεων Single Euro Payments Area.

(Europeanpaymentscouncil.eu, 2017)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο SEPA;

Είναι ένας χώρος στον οποίο οι καταναλωτές, οι εταιρείες και οι λοιποί οικονομικοί παραγοντες διενεργούν συναλλαγές με ευρώ, με ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις σε 32 ευρωπαϊκές (οι 27 χώρες της Ε.Ε. και η Ισλανδία, η Νορβηγία, το Λιχτενστάιν, η Ελβετία και το Μονακό), μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Σκοπός του SEPA είναι η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και καινοτόμου αγορας πληρωμών μικρής αξίας, όπου οι πληρωμές θα διενεργούνται μέσω ενός

λογαριασμού και ενιαίων μέσων πληρωμών εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά. Ο SEPA υποστηρίζεται πλήρως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωσύστημα και προωθείται με πρωτοβουλία του τραπεζικού κλάδου. Πέραν αυτών εμπλέκονται συστήματα εκκαθάρισης και συμψηφισμού, επιχειρήσεις, καταναλωτές, κρατικές αρχές και φορείς δημόσιας διοίκησης.

Ε) ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Μια από τις κύριες αρμοδιότητες της τράπεζας ελλάδος είναι να προωθεί και να επιβλέπει την ομαλή λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων πληρωμών και των μέσων πληρωμής στο πλαίσιο της πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στο πλαίσιο αυτό η επίβλεψη που ασκείται αφορά στην πρόληψη και έγκαιρη αντιμετώπιση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένα τα μέσα πληρωμών (πχ νομικός, πιστωτικός, λειτουργικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας).

ΣΤ) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ως επιχειρησιακή συνέχεια ορίζεται η αδιάκοπη επιχειρησιακή λειτουργία. Ο όρος χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει την ανάγκη διασφάλισης της αδιάλειπτης επιχειρησιακής λειτουργίας κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, ιδίως σε περιόδους που προκαλούν μείζονα τεχνικά προβλήματα. Επίσης ο όρος αυτός αναφέρεται σε όλα τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα έτσι ώστε μετά την εμφάνιση των προβλημάτων να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της επιχείρησης. Η ανάπτυξη συστημάτων επιχειρησιακής έρευνας συμβάλλει στον περιορισμό του λειτουργικού κινδύνου των υποδομών καθώς και του συστημικού κινδύνου(δηλ. η διατάραξη της εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο).

6.9 Αγορές

A) ΗΔΑΤ

Αποτελεί την ηλεκτρονική δευτερογενής αγορά τίτλων την οποία και διαχειρίζεται η Τράπεζα Ελλάδος. Περιέχει πληροφορίες όπως ο κανονισμός λειτουργίας της ΗΔΑΤ, ο κατάλογος των μελών που συμμετέχουν σε αυτήν, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις τιμές και τις αποδόσεις των τίτλων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης καθώς και ο όγκος συναλλαγών. Ακόμη παρέχεται πληροφόρηση για τις εξελίξεις στις διεθνείς αγορές ομολόγων μέσω κειμένων, πινάκων και διαγραμμάτων.

B) ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Περιλαμβάνουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες αναφοράς της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας, τις τιμές συναλλάγματος με τις οποίες η τράπεζα συναλλάσσεται με ιδιώτες και εμπορικές τράπεζες, τις αμετάκλητες ισοτιμίες μετατροπής των πρώην εθνικών νομισμάτων της ζώνης του ευρώ καθώς και τις τιμές συναλλάγματος fixing έναντι της δραχμής.

ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΖΩΝΗΣ ΕΥΡΩ

Την 1^η Ιανουαρίου ξεκίνησε το τελικό στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης του αμετάκλητου καθορισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων των (αρχικά) 11 κρατών μελών: Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία και Φινλανδία. Η Ελλάδα έγινε μέλος της ONE την 1^η Ιανουαρίου του 2001. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αμετάκλητες ισοτιμίες όπως οριστικοποιήθηκαν την ημερομηνία ένταξης της κάθε χώρας στην ONE:

ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ	ΜΟΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΓΙΑ 1€
ATS ΣΕΛΛΙΝΙ ΑΥΣΤΡΙΑΣ	13,7603
BEF ΦΡΑΓΚΟ ΒΕΛΓΙΟΥ	40,3399
CYP ΛΙΡΑ ΚΥΠΡΟΥ	0,585274
DEM ΜΑΡΚΟ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	1,95583
ASP ΠΕΣΕΤΑ ΙΣΠΑΝΙΑΣ	166,386
EEK ΚΟΡΩΝΑ ΕΣΘΟΝΙΑΣ	15.6466
FIM ΜΑΡΚΟ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ	5,94573
FRF ΦΡΑΓΚΟ ΓΑΛΛΙΑΣ	6,55957
GRD ΔΡΑΧΜΗ ΕΛΛΑΔΑΣ	340,750
ΛΙΡΑΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,787564
ITL ΛΙΡΕΤΤΑ ΙΤΑΛΙΑΣ	1.936,27
LUF ΦΡΑΓΚΟ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ	40,3399
MTL ΛΙΡΑ ΜΑΛΤΑΣ	0,4293
NLG ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ	2,20371
PTE ΕΣΚΟΥΔΟ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ	200,482
SIT ΤΟΛΑΡ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ	239,640
SKK ΚΟΡΩΝΑ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ	30,1260

Πίνακας 6.1: Αμετάκλητες ισοτιμίες

Γ) ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΧΡΥΣΟΥ

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, η αγοραπωλησία επενδυτικού χρυσού (χρυσών λιρών, χρυσών νομισμάτων και τυποποιημένων ράβδων ή πλακών διεθνών προδιαγραφών-του χρυσού που δε χρησιμοποιείται για εμπορευματικούς ή βιομηχανικούς σκοπούς) διενεργείται μόνον από την Τράπεζα της Ελλάδος και τα πιστωτικά ιδρύματα.

Δ) ΤΙΤΛΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το υπουργείο οικονομικών αποφασίζει και προβαίνει σε εκδόσεις τίτλων του ελληνικού δημοσίου με μορφή:

Εντόκων γραμματίων με τρίμηνη-εξάμηνη-δωδεκάμηνη διάρκεια.

Ομολόγων με διάρκεια 2 ετών και άνω

Οι τίτλοι αυτοί διατίθενται:

Με δημόσια εγγραφή σε φυσικά πρόσωπα

Μέσω δημοπρασίας στην ΗΔΑΤ

Μέσω κοινοπραξίας τραπεζών

Κάθε φορά που το κράτος αποφασίζει την έκδοση τίτλων, η Τράπεζα της Ελλάδος αναλαμβάνει την ανάρτηση ανακοινώσεων οι οποίες παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν στην ημερομηνία και στους όρους έκδοσης των τίτλων καθώς και στις τιμές και τα επιτόκια όπως αυτά διαμορφώθηκαν από τη δημοπρασία ή την τιμολόγηση της κοινοπραξίας.

(Economy365.gr, 2017)

6.10 Εποπτεία Πιστωτικού Συστήματος

A) ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος καλείται να συντελέσει βαρυσήμαντο ρόλο ως προς την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης μαύρου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, των ιδρυμάτων που τελούν υπό την εποπτεία της. Ελέγχει την επάρκεια των διαδικασιών αντιμετώπισης των 2 αδικημάτων και φυσικά το βαθμό συμμόρφωσης των ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις που απορρέουν από το νομικό πλαίσιο. Μετά από κάθε έλεγχο, αποστέλλει σε κάθε ίδρυμα εμπιστευτικό έγγραφο σχετικά με τις ύποπτες συναλλαγές που εμφανίζονται στις καταστάσεις του. Η Τράπεζα της

(Ec.europa.eu, 2017)

Ελλάδος δε φέρει ευθύνη για τη διερεύνηση αυτών των συναλλαγών παρά μόνο η Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Ενέργειες και Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας

B) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η πρόληψη της νομιμοποίησης του μαύρου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στη χώρα μας, αναβαθμίζεται σημαντικά από το ν. 3691/05.08.2008 ο οποίος αποτελεί και τη βάση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και της Οδηγίας 2006/70/EK της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αποτελεί εφαρμοστικό μέτρο της Οδηγίας

2005/60/EK. Σημαντικές τροποποιήσεις του ν. 3691/2008 πραγματοποιήθηκαν μεταγενέστερα με το ν. 3875/2010 (αφορούν κυρίως στο ποινικό αδίκημα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας) και το ν. 3932/2011 (αφορούν στη διάρθρωση της Αρχής Καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και τις διαδικασίες δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων των υποκείμενων σε συγκεκριμένες οικονομικές κυρώσεις προσώπων, ομάδων ή οντοτήτων).

Γ) ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Σημαντικό μέρος του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου αποτελούν, επίσης, ο Κανονισμός 1781/2006 που ισχύει από τον Ιανουάριο του 2007, και η οδηγία 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Κανονισμός (ΕΚ) 1781/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών

Οδηγία 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Δ) ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΤΠΘ

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση του ν.3691/2008 την απόφαση ΕΤΠΘ, σύμφωνα με την οποία συντονίζονται οι αρμοδιότητες των εποπτευόμενων ιδρυμάτων. Με την απόφαση αυτή, επιβάλλεται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα να έχουν καταγεγραμμένη πολιτική, όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, εγκεκριμένη από το Δ.Σ. Παράλληλα ενισχύει τα καθήκοντα του αρμόδιου διοικητικού στελέχους τα οποία κάθε εποπτευόμενο στέλεχος οφείλει να ορίζει για τη γνωστοποίηση ύποπτων συναλλαγών. Επιπλέον παρέχει αναλυτικές οδηγίες για την αντιμετώπιση του αδικήματος ενώ ταυτόχρονα κατηγοριοποιεί τους πελάτες με βάση το βαθμό κινδύνου, δίνοντας έμφαση στις OFFSHORE επιχειρήσεις, στις επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν πλήρως τις συστάσεις της FATF, στις συναλλαγές όπου δεν εμφανίζεται η φυσική παρουσία του πελάτη κλπ. Ακόμη, η εν λόγω απόφαση συνιστά στα πιστωτικά ιδρύματα να εκδίδουν

τραπεζική επιταγή ή διαταγή πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό όταν πρόκειται για ανάληψη ποσού άνω των 250.000 ευρώ. Επιπροσθέτως, με την απόφαση που έγκειται στον «καθορισμό του πλαισίου επιβολής κυρώσεων στα εποπτευόμενα ιδρύματα», ταξινομούνται οι υποχρεώσεις των ιδρυμάτων κατά είδος και βαθμό σπουδαιότητας σε ιδιαιτέρως σοβαρή, σοβαρή, απλή και επιπλέον εξειδικεύονται τα κριτήρια προσδιορισμού, επιμέτρησης αλλά και δημοσιοποίησης των εν λόγω διοικητικών κυρώσεων.

Ε) ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Κατάλογος τρίτων χωρών των οποίων το σύστημα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θεωρείται σήμερα ως ισοδύναμο αυτού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έγγραφο της FATF του Φεβρουαρίου 2013 σχετικά με τις χώρες και περιοχές που παρουσιάζουν στρατηγικές αδυναμίες στον τομέα του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Δημόσια Ανακοίνωση της FATF του Φεβρουαρίου 2013 για τις χώρες υψηλού κινδύνου στον τομέα του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Οικονομικές Κυρώσεις εν ισχύ, κατά προσώπων, ομάδων, οντοτήτων ή αρχών, οι οποίες έχουν επιβληθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

6.11 Θεσμικό Πλαίσιο Ίδρυσης και Λειτουργίας της Τράπεζας

Η αποτελεσματικότητα και η σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας αποτελούν τους κυριότερους στόχους της εποπτείας. Το θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση της εποπτείας δημιουργείται από την υπάρχουσα κοινοτική νομοθεσία η οποία πρέπει να συμβαδίζει με τις αρχές της επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

A) ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν μόνο με τη μορφή Α.Ε. και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού. Η αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και η χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της ορίζει μια επιχείρηση ως πιστωτικό ίδρυμα. Η διαδικασία αυτή απαγορεύεται ρητά από το νόμο σε περίπτωση άσκησης από επιχειρήσεις που δεν έχουν την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος και επιβάλλεται φυλάκιση ή χρηματική ποινή.

B) ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ίδρυσης πιστωτικού ιδρύματος καθορίζεται ως εξής:

Πιστωτικά ιδρύματα με τη μορφή Α.Ε.: 18.000.000 €

Πιστωτικά ιδρύματα με τη μορφή πιστωτικού συνεταιρισμού που δραστηριοποιούνται:

Εντός του νομού της έδρας τους, 6.000.000€

Σε όμορους νομούς ή στη διοικητική περιφέρεια της έδρας τους: 10.000.000 €

Στην περιφέρεια αττικής, στο νομό θεσσαλονίκης ή σε όλες τις περιοχές της χώρας: 18.000.000€

Υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρες εκτός ευρωπαϊκής ένωσης:

Για το πρώτο και μέχρι 4 υποκαταστήματα: 9.000.000€

Για περισσότερα από 4 υποκαταστήματα: 18.000.000€

Γ) ΚΥΡΩΣΕΙΣ

20.000.000 ευρώ, το ανώτατο όριο ποινής που επιβάλλεται σε περίπτωση που το ποσό της παράβασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί (διαφυγόντα έσοδα από τόκους) 2.000.000 ευρώ αν έχουμε περίπτωση υποτροπής

Οι ανωτέρω ποινές μπορεί να επιβάλλονται και σε συνδυασμό με άλλες διοικητικές κυρώσεις και διαρθρωτικά μέτρα.

Δ) ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ειδικές μορφές πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελούν οι εξής δύο κατηγορίες:

Πιστωτικού συνεταιρισμού

Υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτες χώρες

Μορφή πιστωτικού συνεταιρισμού

Επιτρέπεται να ιδρύονται και να λειτουργούν με τη μορφή Α.Ε. καθώς και με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού. Το ελάχιστο ποσό που απαιτείται για την ίδρυση του συνεταιρισμού διαφέρει ανάλογα με την κατοικία των μελών που είναι εγγεγραμμένα και κυμαίνεται από 6.000.000€ έως 18.000.000€.

Κάθε συνεταιριστική τράπεζα που σχεδιάζει να επεκτείνει τις εργασίες της και να εμπλακεί με μη συναλλασσόμενα μέλη οφείλει να καταβάλει γραπτώς:

α) τα τεκμήρια στα οποία θα δικαιολογεί την ενέργεια αυτή. Δηλαδή θα αναφέρεται σε στοιχεία στα οποία είναι φανερή η αποτελεσματικότητα των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, η ικανοποιητική λειτουργία του εσωτερικού συστήματος ελέγχου καθώς και η ποιότητα του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων.

β) επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο θα περιγράφονται η στρατηγική και οι πολιτικές με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Επιτρέπεται να εγγράφονται ως μέλη νομικά πρόσωπα πάσης φύσεως, που εδρεύουν εκτός του νομού ή της διοικητικής περιφέρειας, ύστερα από άδεια της Τράπεζας Ελλάδος. Το ανώτατο όριο άντλησης κεφαλαίων από τη διατραπεζική αγορά εφόσον η συνεταιριστική τράπεζα δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια και συμμετέχει ως μέλος στο σύστημα ΕΡΜΗΣ ορίζεται σε ποσοστό 25% των ιδίων κεφαλαίων της.

Υποκαταστήματα τρίτων χωρών

A) Τα υποκαταστήματα τραπεζών που εδρεύουν σε χώρες εκτός Ε.Ε. δεν υπάγονται στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν το δείκτη φερεγγυότητας και κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται οι προκύπτουσες κεφαλαιακές απαιτήσεις με βάση τις διατάξεις της Συμφωνίας της Βασιλείας, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε.

Στην περίπτωση που δεν συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, τα υποκαταστήματα υποχρεούνται σε επιτόπια κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τους πιστωτικούς κινδύνους και τους κινδύνους αγοράς, καθώς και σε επιτόπια τήρηση των ισχύοντων ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

B) Προσδιορίζονται τα στοιχεία που συνιστούν τα ίδια κεφάλαια των υποκαταστημάτων καθώς και η λογιστική εμφάνισή τους.

Γ) Τροποποιούνται και εναρμονίζονται σε ενιαίο πλαίσιο οι σχετικές διατάξεις που αφορούν το ύψος του ελαχίστου αρχικού κεφαλαίου που απαιτείται κατά την έναρξη λειτουργίας των υποκαταστημάτων καθώς και το ύψος των ελαχίστων ιδίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

Δ) Εξειδικεύεται η αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος για την αξιολόγηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου των υποκαταστημάτων τραπεζών που εδρεύουν σε τρίτες χώρες καθώς και η υποχρέωση αποκατάστασης των ιδίων κεφαλαίων τους στο ελάχιστο προβλεπόμενο όριο .”

Ε) ΛΟΙΠΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Για συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων, εξυγίανση και εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων, σύσταση, οργάνωση και λειτουργία συστήματος καταθέσεων, προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και από πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών, επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων και άυλων μετοχών.

ΣΤ) ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Σύμφωνα με πρόσφατες τροποποιήσεις επέρχονται σημαντικές μεταβολές και αφορούν υποχρεώσεις στατιστικής πληροφόρησης οι οποίες είναι οι εξής:

Καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής:

- i) στατιστικής δήλωσης από κατοίκους Ελλάδος κατά τη διενέργεια κινήσεων κεφαλαίων και τρεχουσών συναλλαγών με μη κατοίκους σε ευρώ και σε συνάλλαγμα με τη μεσολάβηση πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, εφόσον η αξία τους δεν υπερβαίνει το ισότιμο των 50.000* ευρώ,
 - ii) δήλωσης κατά την ανάληψη τραπεζογραμματίων από το προϊόν λογαριασμών καταθέσεων σε συνάλλαγμα κατοίκων Ελλάδος,
 - iii) δήλωσης, για λόγους στατιστικής καταγραφής της σχετικής συναλλαγής, από φυσικά και νομικά πρόσωπα κατοίκους Ελλάδος και μη κατοίκους, των μεταφερομένων μέσων πληρωμής κατά την είσοδο ή την έξοδό τους από τη χώρα, στα πιστωτικά ιδρύματα από φυσικά και νομικά πρόσωπα κατοίκους Ελλάδος δικαιολογητικών-αποδεικτικών της φύσης της συναλλαγής, πέραν των στοιχείων που περιλαμβάνονται στη δήλωση, ανεξαρτήτως του είδους και της αξίας αυτής.
- Προβλέπεται ότι, σύμφωνα με τις οδηγίες της Διεύθυνσης Στατιστικής, τα πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα οφείλουν να αναγγέλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία των πάσης φύσεως συναλλαγών που διενεργούν με μη κατοίκους, εφόσον η αξία τους υπερβαίνει το ισότιμο των 50.000 ευρώ, ενώ τα νομικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι Ελλάδος υποχρεούνται να δηλώνουν απευθείας στην Τράπεζα της Ελλάδος τις σχετικές συναλλαγές που διενήργησαν χωρίς τη μεσολάβηση εγχώριου πιστωτικού ιδρύματος.

Ζ) ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία σε ορισμένες κατηγορίες χρηματοδοτικών ιδρυμάτων οι οποίες και είναι:

i) Εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)

Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης επιτρέπονται να συνάπτουν ως εκμισθωτές μόνο:

- α) ανώνυμες εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης οι οποίες συνιστώνται με

σκοπό τη διενέργεια εργασιών

β) πιστωτικά ιδρύματα τα οποία έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην Ελλάδα,

γ) πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία εδρεύουν σε κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω

υποκαταστήματος ή παρέχουν στην Ελλάδα διασυνοριακώς υπηρεσίες

δ) πιστωτικά ιδρύματα, που εδρεύουν σε τρίτο κράτος και εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος,

ε) χρηματοδοτικά ιδρύματα τα οποία εδρεύουν σε κράτος-μέλος του ΕΟΧ και εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος ή παρέχουν στην Ελλάδα διασυνοριακώς υπηρεσίες και

στ) χρηματοδοτικά ιδρύματα τα οποία εδρεύουν στην αλλοδαπή και εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος.

Για τη σύσταση των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης, για τη μετατροπή υφιστάμενης ανώνυμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία με σκοπό τη σύναψη συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης και για την εγκατάσταση και λειτουργία στην Ελλάδα υποκαταστημάτων αλλοδαπών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός ΕΟΧ προκειμένου να ασκήσουν στην Ελλάδα τη δραστηριότητα της χρηματοδοτικής μίσθωσης, απαιτείται ειδική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και ελέγχου των εταιριών αυτών, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των προϋποθέσεων για την παροχή της άδειας λειτουργίας και των συντελεστών φερεγγυότητας, ρευστότητας και συγκέντρωσης κινδύνων.

ii) Εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)

Μόνο πιστωτικά ιδρύματα ή ανώνυμες εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μπορούν να ασκήσουν τη δραστηριότητα αυτή. Για τη σύσταση Α.Ε.Ε.Α. απαιτείται ειδική άδεια από την τράπεζα Ελλάδος η οποία και είναι αρμόδια για την έκδοση των αδειών καθώς και για τον έλεγχο των συγκεκριμένων ιδρυμάτων. Το μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση εταιρείας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το $\frac{1}{4}$ του μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος.

iii) Εταιρείες παροχής πιστώσεων

Επιτρέπεται η κατ' επάγγελμα χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων από μη πιστωτικά ιδρύματα, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική άδεια θα παρέχεται από την Τράπεζα της Ελλάδος με όρους που καθορίζονται με απόφαση της Τράπεζας

της Ελλάδος. Οι Εταιρίες Παροχής Πιστώσεων θα έχουν ως κύριο αντικείμενο την παροχή πιστώσεων σε φυσικά πρόσωπα για την κάλυψη προσωπικών-καταναλωτικών τους αναγκών. Οι εταιρίες αυτές δεν επιτρέπεται να αποδέχονται καταθέσεις. Το ύψος του ελάχιστου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση Εταιρίας Παροχής Πιστώσεων ανέρχεται στο ήμισυ του ελάχιστου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος.

Όσον αφορά στις κυρώσεις, την ανάκληση άδειας λειτουργίας καθώς και την ίδρυση υποκαταστημάτων των εν λόγω εταιριών εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τα πιστωτικά ιδρύματα.

iv) Ανταλλακτήρια συναλλάγματος

Οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας ανταλλακτηρίων συναλλάγματος στην Ελλάδα από ανώνυμες εταιρίες που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα καθορίζονται από

Τον ν. 3862/2010

Τον ν. 5422/1932 άρθρο 2,παρ. 3

Την Πράξη Διοικητή/ΤΕ 2641/20.4.2011

Την Πράξη Διοικητή/ΤΕ 2628/30.9.2010

Την Πράξη Διοικητή/ΤΕ 2541/27.2.2004

Ειδικότερα προβλέπεται ότι τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος:

- Μπορούν να λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρείες αφού λάβουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας από την τράπεζα Ελλάδος
- Το ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο που απαιτείται είναι 200.000€ και καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους δεν πρέπει τα ίδια τους κεφάλαια να υπολείπονται του ελάχιστου αρχικού.
- Μπορούν να διενεργούν μόνο αγορά και πώληση ξένων τραπεζογραμματίων και ταξιδιωτικών επιταγών, προώθηση και διαμεσολάβηση στην παροχή τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Οφείλουν να διαθέτουν την απαραίτητη οργανωτική, τεχνική και διοικητική υποδομή. Ακόμη, οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των εταιριών, οι μεγαλύτεροι μέτοχοι και τα μέλη του Δ.Σ. οφείλουν να είναι άτομα αξιόπιστα.
- Η τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει κυρώσεις επί των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος καθώς και επί των προσώπων που

ενεργούν κατά παράβαση των διατάξεων της Πράξης αυτής.

Ιδρύματα πληρωμών

Οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία, καθώς και οι κανόνες εποπτείας καθορίζονται από:

- Το ν.3862/2010
- Την ΠΔ/ΤΕ 2628/30.9.2010
- Την ΠΔ/ΤΕ 2640/18.1.2011

Η τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την αδειοδότηση και εποπτεία των ιδρυμάτων πληρωμών. Με την ΠΔ/ΤΕ 2628/30.9.2010 «όροι και προϋποθέσεις για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και κανόνες εποπτείας των ιδρυμάτων πληρωμών» ρυθμίζονται τα εξής ζητήματα:

- Ο τρόπος κάλυψης του αρχικού κεφαλαίου των ιδρυμάτων πληρωμών
- Η μέθοδος υπολογισμού και το ελάχιστο ύψος των ιδίων των Ι.Π.
- Η καθιέρωση επιπλέον κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα Ι.Π. που παρέχουν πίστωση ίσο με το 10% του υπολοίπου της πίστωσης.
- Τα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση της καταλληλότητας των προσώπων καθώς και των αντιπροσώπων που συνεργάζονται με τα Ι.Π.
- Η διαδικασία για την τήρηση και ενημέρωση του μητρώου των Ι.Π. που έχουν έδρα την Ελλάδα, των υποκαταστημάτων αυτών καθώς και των αντιπροσώπων τους στην Ελλάδα και σε άλλα κράτη-μέλη του Ε.Ο.Χ καθώς και τα στοιχεία που καταχωρούνται σε αυτό.
- Η άσκηση πρόσθετων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων πέραν αυτών για τις οποίες παρασχέθηκε άδεια Ι.Π.
- Οι εποπτικοί κανόνες, τα στοιχεία και οι πληροφορίες που πρέπει να καταβάλλονται στην Τράπεζα Ελλάδος καθώς και η συχνότητα υποβολής τους.

Επισημαίνεται ότι, ζητήματα σχετικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας, τα αναλαμβάνει η γενική γραμματεία καταναλωτή του υπουργείου εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης.

Ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος

Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας Ιδρύματος Ηλεκτρονικού Χρήματος απαιτείται αρχικό κεφάλαιο ποσού τουλάχιστον τριακοσίων πενήντα χιλιάδων (350.000) ευρώ. Τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος έχουν τη δυνατότητα να είναι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών. Επισημαίνεται ότι απαγορεύεται στα

Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος η κατ' επάγγελμα αποδοχή καταθέσεων, χρημάτων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό. Η έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος δε συνιστά αποδοχή καταθέσεων, χρημάτων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων. Επίσης, απαγορεύεται η απόδοση τόκου ή άλλου οφέλους που έχει σχέση με τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο ο κάτοχος ηλεκτρονικού χρήματος κατέχει ηλεκτρονικό χρήμα.

Επισημαίνεται ότι τα ζητήματα σχετικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Εθνικό ταμείο επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.Α.Ν.)

Οι κανόνες εποπτείας από την τράπεζα της Ελλάδος καθορίζονται από:

-Το νόμο 3066/2002

-Την πράξη διοικητή/ΤΕ 2540/27.2.2004

Με το ν.3066/2002 συστήθηκε το «ταμείο εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων Α.Ε.» με σκοπό την παροχή εγγυήσεων υπέρ μικρών επιχειρηματικών μονάδων για την κάλυψη μέρους των δανειακών τους υποχρεώσεων.

Με την πράξη διοικητή θεσπίζονται οι κανόνες για την άσκηση της εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Οι κανόνες αυτοί αφορούν συγκεκριμένα:

-τον ελάχιστο συντελεστή φερεγγυότητας της εταιρίας, ο οποίος ορίζεται σε ποσοστό 10%

-τα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, καθώς και τις μεθόδους υπολογισμού των ελαχίστων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις της εταιρίας, που θα λαμβάνονται υπόψη από την Τράπεζα της Ελλάδος για τον υπολογισμό του πιο πάνω συντελεστή

-τις κατηγορίες τοποθετήσεων στις οποίες η εταιρία μπορεί να επενδύει καθώς και το ελάχιστο ύψος και τη διασπορά των τοποθετήσεων αυτών σε σχέση με τα ίδια της κεφάλαιά της, προκειμένου να διασφαλίζεται χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος και επαρκής ρευστότητα.

Η) ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων υποκαθιστώντας την επιτροπή εποπτείας ιδιωτικής ασφάλισης Ν.Π.Δ.Δ. του Υπουργείου Οικονομικών. Επιφορτισμένη με την αρμοδιότητα της εποπτείας είναι η διεύθυνση εποπτείας ιδιωτικής ασφάλισης της Τράπεζας Ελλάδος. Η Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης καλύπτει τις επιτακτικές ανάγκες αναδιάρθρωσης της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σε συμμόρφωση και προσαρμογή με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ιστορικά στοιχεία

Η πρώτη προσπάθεια να θεσπιστεί νομοθετικά ένας μηχανισμός άσκησης ελέγχου επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ήταν το 1909 όπου τότε επετράπη η λειτουργία μόνον ελληνικών εταιρειών. Με έναν μεταγενέστερο νόμο, επετράπη η λειτουργία αλλοδαπών εταιρειών στην Ελλάδα και αυτό για να ενισχυθεί η θέση των ασφαλιστικών εταιρειών. Το 1917 θεσπίστηκαν για πρώτη φορά κανόνες και αρχές για την ίδρυση και λειτουργία των ασφαλιστικών εταιρειών. Κατά το έτος 1926 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις τίθενται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου και μέχρι το 1976 ο έλεγχος επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η αναλογιστική υπηρεσία ασκούνταν από τη Διεύθυνση Πίστωσης και Ασφαλίσεως του Υπουργείου Εμπορίου. Το 1976 δημιουργήθηκε χωριστή Διεύθυνση στο Υπουργείο Εμπορίου με την ονομασία Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής, η οποία μέχρι σήμερα υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με το Ν. 3229/2004 (Φ.Ε.Κ. Α' 38) συστάθηκε η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.), η οποία ξεκίνησε τις εργασίες της την 1η Ιανουαρίου 2008 (βλ. Υπουργική Απόφαση 46511/Β.2147). Ως αυτοτελής εποπτική αρχή υποκατέστησε ως επί το πλείστον στις αρμοδιότητές της, τη Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής του Υπουργείου Ανάπτυξης. Με το Ν. 3867/2010 (Φ.Ε.Κ. Α' 128) καταργήθηκε η ΕΠ.Ε.Ι.Α. από 1.12.2010 και οι αρμοδιότητές της ανατέθηκαν, από την ίδια ημερομηνία, στην Τράπεζα της Ελλάδος.

(Bankofgreece.gr, 2016; Bank, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

7. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθεί ανάλυση των σημαντικότερων, κατά την άποψη των συγγραφέων, στοιχείων του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης σε συνδιασμό με στοιχεία από τις Εκθέσεις του Διοικητή, το ετήσιο οικονομικό δελτίο της Κεντρικής Τραπέζης, τις εκθέσεις του ΟΟΣΑ, της ΕΚΤ αλλά και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η ανάλυση επικεντρώνεται σε λογαριασμούς «κλειδιά» και στη Θέση των μετόχων καθώς και

Η βασική λειτουργία και σκοπός της Τράπεζας της Ελλάδος είναι ο έλεγχος του πληθωρισμού και η διατήρηση των τιμών. Εκ τούτου, είναι εύκολα αντιληπτό ότι η ανάλυσή της ως μία τυπική «εμπορική εταιρεία» δε θα ήταν εύστοχη: Δέν λειτουργεί σε ανταγωνιστικό περιβάλλον, καθώς άλλωστε τα όποια κέρδη παρουσιάζονται στην εκάστοτε χρήση δέν έχουν κάποια ιδιαίτερη σημασία ούτε και αντικατοπτρίζουν «πιο επιτυχημένη» ή «πιο αποτυχημένη» πορεία σε σύγκριση με τα άλλα έτη. Αντιθέτως μάλιστα, επειδή λειτουργεί ως ενδιάμεσος για παράδειγμα στο Κράτος, μέσω της οποίας πληρώνονται υποχρεώσεις του, χορηγείται ρευστότητα και άλλα, συχνά μπορεί με πιο βαθιά ανάλυση να φαίνεται ότι η αύξηση των κερδών έτσι όπως αναφέρονται συνοπτικά στα αποτελέσματα χρήσεως, στην πραγματικότητα να είχε έως και αντίθετα αποτελέσματα στη λειτουργία της Τράπεζας και γενικότερα στην πορεία της οικονομίας της χώρας και του κράτους. Εντούτοις, καθώς τυπικά είναι Ανώνυμη Εταιρεία και αντιλαμβανόμενοι την υπόστασή της εν μέρη ως τέτοια, θα γίνει μια συνοπτική ανάλυση των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων για την τελευταία δεκαετία, ούτως ώστε να υπάρχει μία εισαγωγή στην πορεία της προ και μετά κρίσης. Ακολούθως, θα είναι πιο εύκολα αντιληπτή και η θέση των μετόχων της, της οποίας θα γίνει μια ανάλυση στο αμέσως επόμενο μέρος.

Αξιοσημείωτο είναι και το ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10 του καταστατικού της Τραπέζης, Το τακτικόν αποθεματικό (όπως και το έκτακτο αποθεματικό, εφ' όσον υπάρχει) σχηματίζεται από τα ετήσια καθαρά κέρδη, ως προβλέπεται στο άρθρο 71. Οι καταβολές στο τακτικό αποθεματικό μπορούν να ανασταλλούν, εφ' όσον αυτό φτάσει ή υπερβεί το καταβεβλημένο κεφάλαιο της Τράπεζας.

(Καταστατικό ΤτΕ Έκδοση Ι, 2013; Bankofgreece.gr, 2016)

7.1 : Είναι η Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ; Μετοχική Σύνθεση

Με βάση ισχυρισμούς που αφορούν στο θεσμικό και νομικό καθεστώς της ΤτΕ, δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τον έλεγχο που της ασκείται σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Με την ίδρυση της το 1927 απέκτησε τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και παράλληλα συστάθηκε η θέσπιση ανώτατου ορίου στη συμμετοχή του δημοσίου. Στο πλαίσιο της λειτουργίας της θεμελιώνεται η ανάγκη ανεξαρτησίας και η απαίτηση λογοδοσίας και ελέγχου. Η λογοδοσία γίνεται προς τη Βουλή και την κυβέρνηση και περιλαμβάνει θέματα νομισματικής πολιτικής και εποπτικής αρμοδιότητας. Ο δημόσιος έλεγχος διασφαλίζεται με την παρουσία του εκπροσώπου της πολιτείας στις συνεδριάσεις της ΓΣ και του Γενικού Συμβουλίου και αφορά κυρίως θέματα νομιμότητας. Όσον αφορά τη μετοχική πλειοψηφία η οποία ανέρχεται μέχρι και το 35%, αξίζει να σημειωθεί πως η πραγματικότητα κρύβει άλλα δεδομένα. Συγκεκριμένα, με την παρουσία των εκπροσώπων των ΝΠΙΔ, ΔΕΚΟ και Ασφαλιστικών Ταμείων ελέγχεται πλήρως η ΓΣ εφόσον το ποσοστό που συμπληρώνουν ξεπερνά κατά πολύ το 35% και φθάνει μέχρι και το 70%. Τις τελευταίες δεκαετίες το δημόσιο ψηφίζει με ποσοστό άνω του 95% ενώ οι λοιποί ιδιώτες δεν ξεπερνούν το 0,6%. Με βάση πρόσφατη τροποποίηση του καταστατικού ανακοινώθηκε ότι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πλην των εκπροσώπων του δημοσίου, δεν μπορεί να κατέχει ποσοστό μετοχών μεγαλύτερο του 2%. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως στη διανομή μερίσματος όλα τα υπολειπόμενα κέρδη επέρχονται στην κατοχή του δημοσίου ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής.

(Καταστατικό ΤτΕ Έκδοση Ι, 2013; Bankofgreece.gr, 2016)

7.2 : Ανάλυση θέσης Μετόχων

Η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας της Ελλάδος ανήκει στο Δημόσιο ή σε ΔΕΚΟ, όμως περίπου ένα 5% αυτού ανήκει σε ιδιώτες. Για αυτούς, μπορεί να γίνει μία ξεχωριστή ανάλυση επί των στοιχείων που τους ενδιαφέρουν, ούτως ώστε να φανεί κατά πόσο και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να είναι ή ήταν επικερδής για εκείνους η συμμετοχή τους στη χρηματιστηριακή διαπραγμάτευση της μετοχής.

Οι μέτοχοι θεωρούνται συνιδιοκτήτες της Α.Ε. στην οποία συμμετέχουν εντούτοις, στην πράξη είναι κι αυτοί επενδυτές. Ως τέτοιοι λοιπόν, η ικανοποίησή τους –και κατ' επέκταση η μακροχρόνια πιστότητά τους στην εταιρεία- έρχεται σε συσχέτιση με την απόδοση των τοποθετημένων χρημάτων τους. (Θάνος Γ., 2012) Τα επενδεδυμένα κεφάλαια του μετόχου είναι το σύνολο της αξίας των μετοχών τη στιγμή που αγοράστηκαν, ενώ το κέρδος του είναι το μέρισμα που λαμβάνει. Οπότε, η όλη ανάλυση που θα γίνει θα έχει επίκεντρο τον τύπο $Ke=d/P$, όπου d είναι το διδόμενο συνολικό ετήσιο μέρισμα, P η τιμή της μετοχής και Ke η απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων των μετόχων. Να σημειωθεί εδώ πως, σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας, στους μετόχους της δίδεται υποχρεωτικά μέρισμα 12% επί του ονομαστικού κεφαλαίου. Επιπλέον μπορεί όπως δωθεί και ένα ποσό ως πρόσθετο μέρισμα, κάτι που γινόταν κατ' εξοχήν μέχρι και το 2010.

Έτσι, σε πρώτη φάση, μπορεί να αξιολογηθεί η χρηματιστηριακή αξία της μετοχής και η διαχρονική εξέλιξή της. Χρησιμοποιήθηκε η μέση τιμή κλεισίματός της ανά έτος, ούτως ώστε η τιμή που θα αξιολογηθεί να είναι αντιπροσωπευτική επί του συνόλου του έτους.

Η μέση ετήσια διαπραγματευόμενη τιμή θα μπορούσε, όπως είναι εμφανές, να χωριστεί σε τρεις διακριτές περιόδους: Την πρώτη που αντανακλά την προ κρίσης σταθερότητα (μέχρι και το 2008), την δεύτερη που αποτυπώνει την κατακόρυφη και απότομη πτώση της τιμής από την αρχή της κρίσης (2009-2012) και την τρίτη, στην οποία η τιμή δείχνει πλέον να έχει αποκτήσει μία σχετική σταθερότητα χαμηλά (2013 και μετά), και η οποία διατηρείται σε αυτά τα σημεία μέχρι σήμερα. Το ίδιο ισχύει σε γενικές γραμμές και για το διανεμόμενο μέρισμα, το οποίο να σημειωθεί ότι επηρεάζεται από τις εκάστοτε αλλαγές στην φορολογική νομοθεσία που ακολουθείται το εκάστοτε έτος. Εντούτοις, επειδή το ποσό του διανεμόμενου μερίσματος ανά μετοχή δέν ακολουθεί αποκλειστικά την πορεία της μετοχής, το ύψος του μερίσματος ανά έτος συσχετιζόμενο με τις αντίστοιχες μεταβολές στη μέση τιμή της μετοχής, είναι εκείνες που αναδεικνύουν –έστω εκ των υστέρων- τις χρονιές που θα ήταν πιο συμφέρουσα η κατοχή ή η αγορά μετοχών της Τράπεζας.

Έτσι, βλέπουμε ότι το 2009 η μέση διπραγματευόμενη τιμή της μετοχής έπεσε από τα 64,65€ που ήταν το 2008 στα 43,62€ ενώ ταυτόχρονα το διανεμόμενο μέρισμα ανά μετοχή παρέμεινε 2,16€, μη ανταποκρινόμενο σε αυτή την πτώση της τιμής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η απόδοση των μετόχων που είχαν αγοράσει μετοχές το 2009 να ανέβει από το 3,34% που ήταν το 2008 στο 4,95%, το οποίο είναι και το υψηλότερο της εξεταζόμενης δεκαετίας. Η απόδοση αυτή διατηρήθηκε και το 2010 στο ίδιο επίπεδο (4,96%), παρ' ότι η τιμή αλλά και το διανεμόμενο μέρισμα μειώθηκαν, παράλληλα. Το επόμενο κομβικό σημείο του εν λόγω δείκτη είναι το 2015 όπου, η τιμή είχε φτάσει στην κατώτατη μέση ετήσια τιμή της ενώ το διανεμόμενο μέρισμα παρέμεινε σχεδόν σταθερό, εφόσον από το 2011 διδόταν μόνο το προαναφερθέν σταθερό μέρισμα (επηρεαζόμενο κάθε φορά από την φορολογική πολιτική), χωρίς να δίδεται κάποιο ποσό ως πρόσθετο μέρισμα όπως στις προηγούμενες χρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, με την μέση χρηματιστηριακή τιμή αγοραπωλησίας να έχει πέσει στα 9,56€ και το διανεμόμενο μέρισμα στο 0,43€/μετοχή, η απόδοση αγγίζει το 4,49%, ενώ τα προηγούμενα 4 χρόνια ύφεσης κυμάνθηκε από 2,05% έως 3,3%.

Εδώ μπορεί να γίνει αναφορά και στα κέρδη που αντιστοιχούν στην κάθε μετοχή (Καθαρά Κέρδη διά μέσο πλήθος μετοχών στη διάρκεια του έτους), η οποία παρουσιάζει ενδιαφέρον: Ενώ μέχρι το 2011 υπήρχε πτωτική τάση με μέγιστο τα 17,9€ το 2007 και ελάχιστο τα 4,9€ το 2011, έκτοτε ο δείκτης ΚΑΜ ήταν υπερβολικά αυξημένος, θα μπορούσαμε να πούμε «φουσκωμένος», με το 2013 να ανέρχεται σε 41,8€ και το 2015 να αναρριχάται στα 58,5€. Οι τιμές αυτές δέν μεταφέρθηκαν και στο μέρισμα ανά μετοχή, και αυτό είναι αυταπόδεικτο στοιχείο του ότι το εκάστοε διανεμηθέν μέρισμα δέ μπορεί να συσχετισθεί άμεσα με τα αντίστοιχα εμφανιζόμενα κέρδη της Τράπεζας. Για τον ίδιο λόγο, δυστυχώς δέν έχει ιδιαίτερο νόημα να χρησιμοποιηθεί και ο δείκτης της χρηματιστηριακής τιμής προς τα Κέρδη ανά μετοχή (P/ΚΑΜ ή P/E) ο οποίος είναι γνωστός ως δείκτης “ελκυστικότητας” της μετοχής. Ο εν λόγω δείκτης καθιστά την μετοχή πιο ελκυστική όσο αυξάνεται, καθώς συνήθως υποδηλώνει ότι η εταιρεία έχει κάνει επενδύσεις και άρα στην μέν τρέχουσα περίοδο εμφανίζει χαμηλά κέρδη τα οποία όμως στο μέλλον θα αυξηθούν και, ως εκ τούτου, η τιμή της μετοχής της παραμένει σε υψηλά επίπεδα γιατί αναμένεται στο μέλλον να αυξηθεί σημαντικά και το διανεμόμενο μέρισμα.

(Γαρουφάλης 2008; Investopedia, 2016; Καταστατικό ΤτΕ Έκδοση Ι, Άρθρο 13, 2013)

ΕΤΟΣ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Κέρδη Χρήσεως:	244.635.464	284.683.861	225.084.241	228.160.613	190.452.292	96.636.842	318.649.203	831.149.203	654.549.203	1.162.849.203
Πληρωτέο μέρισμα	46.086.536	50.854.109	47.675.726	47.675.726	39.253.015	13.309.473	10.679.362	9.878.410	9.878.410	9.477.934
Φόρος Μερισμάτων	18.824.078	16.951.370	15.891.909	15.891.909	12.395.689	3.327.369	2.669.841	3.470.793	3.470.793	3.871.269
Αύξηση Αποθεματικών	19.000.000	36.000.000	0	17.500.000	12.000.000	0	0	0	0	0
Υπολ. Στο Ελλ. Δημόσιο	160.724.850	180.878.382	139.267.934	147.092.978	126.803.588	80.000.000	305.300.000	817.800.000	641.200.000	1.149.500.000
Av. Price	79,60	75,49	64,65	43,62	35,87	24,52	12,30	14,60	13,56	9,56
KAM	15,4	17,9	11,3	11,5	9,6	4,9	16,0	41,8	33,0	58,5
MAM (d)	2,90	3,20	2,16	2,16	1,78	0,50	0,40	0,45	0,45	0,43
P/E (P/KAM)	5,2	4,2	5,7	3,8	3,7	5,0	0,8	0,3	0,4	0,2
MAM/P (Κ)	3,64%	4,24%	3,34%	4,95%	4,96%	2,05%	3,28%	3,07%	3,30%	4,49%

Πίνακας 7.1: Δείκτες Ανάλυσης θέσης Μετόχων

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.Χρυσός & Απαιτήσεις σε χρυσό	2.210.725.255	2.616.818.200	2.924.754.323	3.633.315.395	5.005.114.533	5.770.281.682	5.984.958.512	4.145.310.521	4.720.522.384	4.655.876.333
2.Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	486.131.282	438.938.791	301.602.543	1.108.075.094	1.009.983.571	982.306.649	992.872.970	1.059.044.295	1.570.953.046	2.046.275.257
2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	125.814.163	82.587.355	138.800.294	947.530.824	908.925.790	942.163.589	925.936.960	889.700.605	947.944.540	635.957.699
3.Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	553.330.050	700.340.293	2.473.540.378	281.553.987	283.797.006	1.018.555.147	343.692.770	323.744.770	599.521.200	613.387.274
4.Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	649.303.017	1.002.041.543	830.949.273	177.285	165.813	113.867	23.873	23.869	23.881	23.881
5.Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομ/κής πολ/κής	4.795.146.004	8.727.274.500	38.354.900.000	49.655.100.000	97.668.800.000	76.159.500.000	19.346.500.000	63.225.800.000	56.039.400.000	38.599.000.000
6.Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	942.132.861	232.122.255	76.778.839	72.760.162	71.609.150	71.745.340	101.850.944.365	9.790.608.293	1.095.137	68.914.635.432
7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	6.298.382.914	10.518.594.994	14.529.148.987	20.668.018.576	23.860.877.515	21.149.321.189	20.782.519.037	21.119.431.709	31.056.804.080	39.764.480.573
8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης	8.744.528.645	8.231.573.922	7.777.980.635	7.294.205.864	6.867.002.312	6.659.874.462	6.170.409.022	5.657.654.356	5.249.170.866	4.843.627.573
9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	1.453.912.102	1.443.521.602	1.483.347.572	1.597.874.267	1.600.050.638	1.632.798.971	1.813.849.138	1.742.834.574	1.773.729.971	1.781.727.954
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	34.925.363.171	42.660.870.172	70.920.482.352	86.593.654.264	138.640.305.244	168.436.282.976	159.778.239.828	109.494.863.900	103.155.537.716	163.513.101.315
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	15.338.479.600	16.269.736.665	18.291.344.500	20.886.044.900	21.748.281.800	22.957.704.380	23.576.814.320	24.640.887.450	27.172.060.740	28.792.125.675
2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	4.529.984.822	7.107.978.508	7.793.859.079	8.008.073.640	10.528.376.123	4.703.006.264	2.168.651.315	1.958.581.341	3.076.270.299	1.387.143.530
4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	912.830.809	1.215.526.026	1.597.505.489	1.381.108.771	2.339.465.608	5.553.155.243	7.188.910.666	7.985.961.670	5.085.184.765	4.377.583.848
5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	851.539.789	838.556.609	803.627.501	719.806.349	766.281.837	1.041.850.236	1.008.139.644	990.392.122	1.438.395.120	1.227.986.892
9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	9.752.092.960	13.195.830.237	37.833.037.850	49.122.200.115	95.054.832.880	123.244.992.854	112.814.781.585	61.955.261.464	54.502.387.704	113.977.496.400
14. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά	667.209.560	774.815.862	793.937.752	805.307.786	815.444.326	815.442.174	815.494.092	815.500.679	815.499.672	815.497.813
Μετοχικό κεφάλαιο	88.994.690	88.994.690	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362
Τακτικό αποθεματικό	88.994.690	88.994.690	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362	111.243.362
Εκτακτό αποθεματικό	19.000.000	55.000.000	55.000.000	72.500.000	84.500.000	84.500.000	84.500.000	84.500.000	84.500.000	84.500.000
Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων	470.018.863	541.550.688	516.175.995	509.257.925	507.247.856	507.247.856	507.247.856	507.247.856	507.247.856	507.247.856
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Καθαροί τόκοι	15.338.479.600	16.269.736.665	18.291.344.500	20.886.044.900	21.748.281.800	22.957.704.380	23.576.814.320	24.640.887.450	27.172.060.740	28.792.125.675
Σύνολο καθαρών εσόδων	830.853.546	825.497.705	806.185.800	1.139.465.534	1.044.422.815	1.594.795.682	2.995.435.590	1.600.321.826	1.118.191.389	1.897.496.851
7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	-214.591.454	-230.209.907	-339.005.755	-333.133.279	-319.516.458	-286.055.899	-157.870.006	-146.748.221	-258.748.290	-256.804.316
Σύνολο εσόδων (Συν. Δαπάνες Λειτουργίας)	-586.218.082	-540.813.844	-581.101.559	-911.304.921	-853.970.523	-1.498.158.840	-2.676.786.395	-769.172.623	-463.642.186	-734.647.648
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	244.635.464	284.683.861	225.084.241	228.160.613	190.452.292	96.636.842	318.649.203	831.149.203	654.549.203	1.162.849.203
(Μέσο) Ετήσιο Πλήθος μετοχών	15.891.909	15.891.909	17.650.440	19.864.886	19.864.886	19.864.886	19.864.886	19.864.886	19.864.886	19.864.886

Πίνακας 7.2: Βασικά στοιχεία Ισολογισμών 2006-2015

7.3 Σημαντικά στοιχεία από την εξέταση των ετήσιων ισολογισμών της ΤτΕ

7.3.1 Ο λογαριασμός «5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής»

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών χορηγήσεων της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Η συνολική χρηματοδότηση σε επίπεδο Ευρωσυστήματος μέσω άσκησης πράξεων νομισματικής πολιτικής ανήλθε σε 559,0 δισεκ. ευρώ, από την οποία η Τράπεζα της Ελλάδος χορήγησε στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα 38,6 δισεκ. ευρώ.

Η χορήγηση ρευστότητας, τόσο μέσω των πράξεων αναχρηματοδότησης (κύριας και πιο μακροπρόθεσμης) όσο και μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, πραγματοποιείται έναντι επαρκών ασφαλειών, τις οποίες παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα και πρέπει να πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει το Ευρωσύστημα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ, που διενεργούν πράξεις στο πλαίσιο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, συμμετέχουν από κοινού στα έσοδα και τις ζημιές σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ζημιές από τις πράξεις αυτές μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος χρεοκοπήσει και τα διαθέσιμα που προκύπτουν από τη ρευστοποίηση του ενεχύρου δεν είναι επαρκή. Σημειώνεται πως είναι στη διακριτική ευχέρεια των ΕθνΚΤ να δέχονται ως ασφάλεια εκείνες τις κατηγορίες αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για τις οποίες αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο.

Ειδικότερα σημειώνονται τα ακόλουθα:

7.3.2 Ο λογαριασμός «5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης»

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω αντιστρεπτέων συναλλαγών παροχής ρευστότητας διάρκειας μίας εβδομάδος, συνήθως μέσω των τακτικών εβδομαδιαίων δημοπρασιών, και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε εφαρμοζόμενης νομισματικής πολιτικής. Από τον Οκτώβριο του 2008 οι πράξεις αυτές

διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου και με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

7.3.3 Ο λογαριασμός «5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης»

Οι πράξεις αυτές έχουν ως στόχο την παροχή στους αντισυμβαλλόμενους πρόσθετης αναχρηματοδότησης πιο μακροπρόθεσμης διάρκειας. Διενεργούνται μέσω αντιστρεπτέων συναλλαγών και έχουν διάρκεια ίση με τη διάρκεια της περιόδου τήρησης των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών, καθώς και διάρκεια μεταξύ τριών και σαράντα οκτώ μηνών. Από τον Οκτώβριο του 2008 οι πράξεις αυτές διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου και με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

Τον Ιούνιο του 2014 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την διεξαγωγή σειράς στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (Targeted Longer-Term Refinancing Operations – TLTRO). Στις 31.12.2015 το σύνολο των 12,0 δισεκ. ευρώ προέρχεται από πράξεις TLTRO, οι οποίες θα λήξουν τον Σεπτέμβριο του 2018.

7.3.4 Ο λογαριασμός «5.3 Αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας»

Οι αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας αποσκοπούν στη ρύθμιση της ρευστότητας στην αγορά και στην εξομάλυνση των επιπτώσεων στα επιτόκια από τις απροσδόκητες διακυμάνσεις της. Οι εν λόγω πράξεις δεν έχουν προκαθορισμένη συχνότητα και διάρκεια και διενεργούνται όταν αυτό απαιτείται.

7.3.5 Ο λογαριασμός «5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτές πράξεις»

Πρόκειται για αντιστρεπτές πράξεις ανοιχτής αγοράς που γίνονται μέσω τακτικών δημοπρασιών με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα.

7.3.6 Ο λογαριασμός «5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης»

Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης έχει ως σκοπό την κάλυψη προσωρινών αναγκών σε ρευστότητα των αντισυμβαλλομένων. Έχει διάρκεια μίας ημέρας, προκαθορισμένο επιτόκιο και χορηγείται έναντι ασφαλειών με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

7.3.7 Ο λογαριασμός «5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων»

Σε αυτό το στοιχείο εμφανίζεται το χρηματικό αντίτιμο που καταβάλλεται στα αντισυμβαλλόμενα μέρη όταν η αγοραία αξία των χρεογράφων, που έχουν δώσει ως εγγύηση για πράξεις νομισματικής πολιτικής υπερβεί ένα προκαθορισμένο περιθώριο ασφαλείας.

7.3.8 Ο λογαριασμός «6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ (προς τράπεζες, για ανακεφαλαιοποίηση, ELA)»

Στο στοιχείο αυτό, εκτός από υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες μη σχετιζόμενων με πράξεις άσκησης νομισματικής πολιτικής, απεικονίζεται και η παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα ELA (Emergency Liquidity Assistance) προς τα πιστωτικά ιδρύματα.

Μέσω των πράξεων ELA παρέχεται ρευστότητα προς φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας. Οι πράξεις αυτές είναι μεν εκτός ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, πλην όμως διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και με την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Για την παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) προς τα πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα λαμβάνει ως ασφάλεια επαρκή περιουσιακά στοιχεία, ενώ παράλληλα το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί εγγύηση απευθείας στην Τράπεζα για το σύνολο των πράξεων αυτών. Η Τράπεζα αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τους κινδύνους καθώς και τα οφέλη που συνδέονται με αυτές τις πράξεις.

Όπως φαίνεται από την πορεία του στοιχείου αυτού από τους ισολογισμούς, έγινε μία μεγάλη ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών το 2012 κι άλλη μία το 2015. Αυτά έρχονται σε ευθεία συνάρτηση με τον λογαριασμό 9.3 του Παθητικού της ΤτΕ ο οποίος εκφράζει έμμεσα τα

χρήματα που «σήκωσαν» οι καταθέτες από τις τράπεζες και τα μετέφεραν σε πιστωτικά ιδρύματα της Ευρωζώνης. Οπότε, όσο περισσότερα χρήματα «έφευγαν», τόσο μεγαλύτερη έλλειψη ρευστότητας παρουσιαζόταν στον τραπεζικό κλάδο, και άρα η ανάγκη για ανακεφαλαιοποίηση γινόταν ολοένα και πιο επιτακτική για να αποφευχθεί η χρεοκοπία των τραπεζών και η κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος που θα οδηγούσε στην χρεοκοπία του κράτους. (Εκθεση διοικητή, 2015; ΣΚΟΥΤΑΡΗΣ Ι., 2016)

7.3.9 Ο λογαριασμός «7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ»

7.3.9.1 Ο λογαριασμός «7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής»

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα χρεόγραφα που έχει αποκτήσει η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγοράς καλυμμένων ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programmes), οι τίτλοι δημοσίου χρέους στο πλαίσιο του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme), καθώς και τα χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)

Τα χρεόγραφα αυτά αποτιμώνται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις υπό ή υπέρ το άρτιο αποσβεσθείσες διαφορές και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους (impairment tests). Συνοπτικά, οι υποκατηγορίες τους είναι οι εξής:

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP1)*

Πρόκειται για καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες χωρών της ζώνης του ευρώ που αγοράστηκαν από την Τράπεζα στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος.

Σημειώνεται ότι οι αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ολοκληρώθηκαν στις 30.6.2010. Η συνολική αξία των καλυμμένων ομολογιών που κατείχε το Ευρωσύστημα στις 31.12.2015 ανήλθε σε 20,6 δισεκ. ευρώ.

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Δεύτερου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP2)*

Στις 3 Νοεμβρίου 2011 η ΕΚΤ αποφάσισε την εφαρμογή δεύτερου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP2), στο οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος δεν συμμετείχε. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε στις 31.10.2012 και η συνολική αξία των καλυμμένων ομολογιών που κατείχε το Ευρωσύστημα στις 31.12.2015 ανήλθε σε 9,7 δισεκ. ευρώ.

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP3)*

Στις 2 Οκτωβρίου 2014 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε τα χαρακτηριστικά του τρίτου προγράμματος αγοράς καλυμμένων ομολογιών του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο του οποίου η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ προβαίνουν σε αγορές καλυμμένων ομολογιών σε ευρώ με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας της πραγματικής οικονομίας. Η συνολική αξία των καλυμμένων ομολογιών που κατείχε το Ευρωσύστημα στις 31.12.2015 ανήλθε σε 143,3 δισεκ. ευρώ.

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP)*

Το Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP) τέθηκε σε εφαρμογή τον Μάιο του 2010. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ μπορούσαν να αγοράσουν κρατικά και ιδιωτικά χρεόγραφα της ζώνης του ευρώ, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η δυσλειτουργία ορισμένων τμημάτων της αγοράς χρεογράφων της ζώνης του ευρώ και να αποκατασταθεί η εύρυθμη λειτουργία του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Τον Σεπτέμβριο του 2012 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη λήξη του συγκεκριμένου προγράμματος.

Στο πλαίσιο του προγράμματος οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και η ΕΚΤ αγόρασαν ομόλογα, η συνολική αξία των οποίων στις 31.12.2015 ανήλθε σε 123,0 δισεκ. ευρώ. Οι αγορές αφορούν ομόλογα κυβερνήσεων χωρών της ζώνης του ευρώ.

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP)*

Στις 2 Οκτωβρίου 2014 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε τα χαρακτηριστικά του προγράμματος Αγοράς Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP). Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος το Ευρωσύστημα μπορεί να αποκτήσει τίτλους σε ευρώ που εκδίδονται από οικονομικές οντότητες μεσαίας και ανώτερης εγγυημένης εξοφλητικής προτεραιότητας στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά, ώστε να στηρίξει την παροχή πιστώσεων στην οικονομία της ζώνης του ευρώ.

— *Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Περιουσιακών Στοιχείων Δημοσίου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)*

Στις 22 Ιανουαρίου 2015 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να επεκτείνει τις αγορές περιουσιακών στοιχείων με την εφαρμογή του Προγράμματος PSPP στη δευτερογενή αγορά. Αυτό το πρόγραμμα αποσκοπεί στην περαιτέρω χαλάρωση των νομισματικών και οικονομικών συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών συνθηκών των επιχειρήσεων που δεν ανήκουν στο χρηματοπιστωτικό τομέα και των νοικοκυριών της ζώνης του ευρώ, με στόχο τη στήριξη της συνολικής κατανάλωσης και των επενδύσεων στη ζώνη του ευρώ ώστε να επανέλθει ο πληθωρισμός σε επίπεδα κοντά αλλά χαμηλότερα του 2% μεσοπρόθεσμα.

Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και η ΕΚΤ μπορούν να αγοράσουν στη δευτερογενή αγορά χρεόγραφα εκδοθέντα από εθνικές κυβερνήσεις, ειδικούς φορείς - εκδότες χρεογράφων και ευρωπαϊκούς φορείς της ζώνης του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος στις 31.12.2015 κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο.

Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και η ΕΚΤ κατέχουν ομόλογα η συνολική αξία κτήσης των οποίων, προσαρμοσμένη με τις υπό και υπέρ το άρτιο αποσβεσθείσες διαφορές, ανερχόταν στις 31.12.2015 σε 491,3 δισεκ. ευρώ (431,5 δισεκ. ευρώ σε κυβερνητικά ομόλογα και 59,8 δισεκ. ευρώ σε ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών).

Οι συνδυασμένες αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο των CBPP3, ABSPP και PSPP έχουν ως στόχο τα 60 δισεκ. ευρώ μηνιαίως και αναμένεται να συνεχιστούν τουλάχιστον μέχρι το Μάρτιο του 2017.

Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού της ΕΚΤ, τα κέρδη και οι ζημιές από τα χαρτοφυλάκια χρεογράφων στο πλαίσιο των προγραμμάτων SMP, CBPP3 και PSPP (μόνο για τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών), εάν πραγματοποιηθούν, θα κατανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αξιολογεί σε τακτική βάση τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με τα χρεόγραφα τα οποία έχουν αγοραστεί στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων.

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των ανωτέρω χαρτοφυλακίων, που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι το συμβάν της μη έγκαιρης πληρωμής του ΔΝΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος από το

Ελληνικό Δημόσιο στις 30.06.2015 δεν οδηγεί σε απομείωση της αξίας του χαρτοφυλακίου SMP.

Κατά συνέπεια, δεν προέκυψαν ζημιές απομείωσης στο τέλος της χρήσης 2015 για κανένα από τα νομισματικά χαρτοφυλάκια.

7.3.9.2 Ο λογαριασμός «7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ»

Περιλαμβάνονται ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις χωρών της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ), καθώς και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Πρόκειται για τα χαρτοφυλάκια που κατέχει η Τράπεζα για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς.

Τα χρεόγραφα της κατηγορίας Α αποτιμήθηκαν κατά ISIN με τις μέσες αγοραίες τιμές που ίσχυαν στις 31.12.2015. Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 15,3 εκατ. ευρώ που προέκυψαν μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts), ενώ οι ζημιές ύψους 4,5 εκατ. ευρώ καλύφθηκαν από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό.

Τα χρεόγραφα που πρόκειται να διακρατηθούν έως τη λήξη τους αποτιμήθηκαν στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις υπό ή υπέρ το άρτιο αποσβεσθείσες διαφορές. Από τον σχετικό έλεγχο, που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσεως 2015, διαπιστώθηκε ότι δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας τους.

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 31.12.2015 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν ύψους 1,2 εκατ. ευρώ μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής.

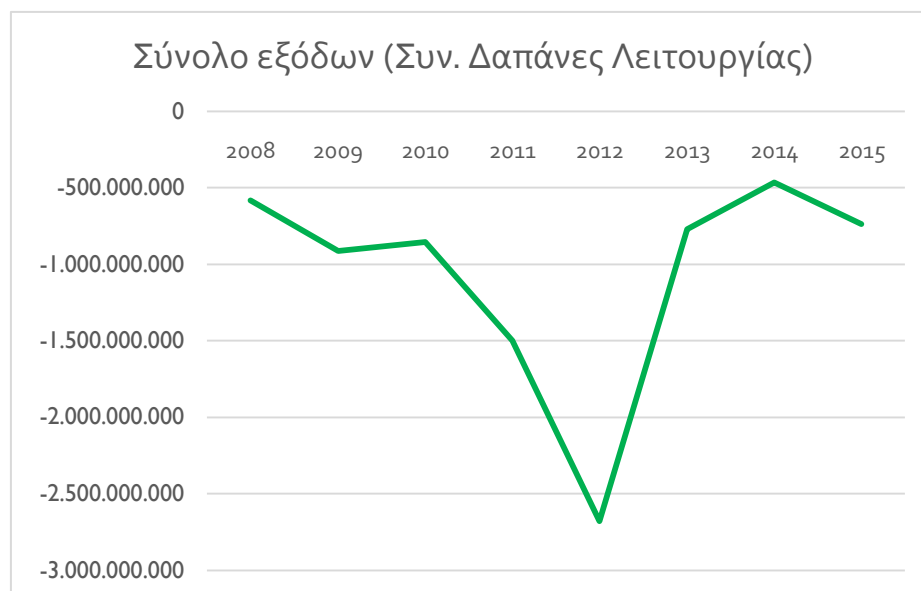
7.3.10 Ο λογαριασμός «9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ»

Με την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης το έτος 2008 και ιδιαίτερα κατά την τριετία 2009-2011, σημειώνεται σημαντική σταδιακή αύξηση του υπολοίπου του λογαριασμού λόγω των χρηματοπιστωτικών συνθηκών που επικράτησαν και των επιπτώσεών τους στις πληρωμές προς και από το εξωτερικό.

Η αύξηση του υπολοίπου του λογαριασμού δεν είχε επίπτωση στα αποτελέσματα της Τράπεζας, καθώς τα αυξημένα ποσά χρεωστικών τόκων που η Τράπεζα κατέβαλε στο Ευρωσύστημα αντισταθμίστηκαν από ίσα ποσά πιστωτικών τόκων που εισέπραξε η Τράπεζα από την παροχή ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα. (εκθεση διοικητή 2011)

7.4 Σημαντικά στοιχεία από την εξέταση των ετήσιων Αποτελεσμάτων Χρήσης της ΤτΕ

7.4.1 Συνολικά Έξοδα

Γράφημα Γραμμών 7.1 Σύνολο Εξόδων Χρήσεων 2008-2015

- Για το οικονομικό έτος 2009, τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας ανήλθαν, όπως προκύπτει από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2009, σε 1.139,5 εκατ. ευρώ, ενώ οι συνολικές δαπάνες λειτουργίας της, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις, ανήλθαν σε 911,3 εκατ. ευρώ. Πραγματοποιήθηκαν επομένως καθαρά κέρδη 228,2 εκατ. ευρώ, έναντι 225,1 εκατ. ευρώ το 2008.
- Για το οικονομικό έτος 2010, τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας ανήλθαν, όπως προκύπτει από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2010, σε 1.044,5 εκατ. ευρώ, ενώ τα συνολικά λειτουργικά έξοδα, στα οποία περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις, σε 854,1 εκατ. ευρώ. Πραγματοποιήθηκαν επομένως κέρδη 190,4 εκατ. ευρώ, έναντι 228,2 εκατ. ευρώ το 2009.
- Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2011 αυξήθηκαν κατά 52,7%, ενώ αντιθέτως σημαντική ήταν η μείωση, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, των γενικών λειτουργικών εξόδων, πλην προβλέψεων (2011: 9%, 2010: 13,2%), και ιδιαίτερα των δαπανών προσωπικού και συντάξεων. Οι προβλέψεις που σχηματίστηκαν ήταν σημαντικά αυξημένες και ανήλθαν σε 1.151,4 εκατ. ευρώ, έναντι 472,9 εκατ. ευρώ το 2010. Ως

αποτέλεσμα του σχηματισμού υψηλών προβλέψεων, τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2011 διαμορφώθηκαν σε 96,6 εκατ. ευρώ, έναντι 190,4 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης.

- Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2012 αυξήθηκαν κατά 87,8%, ενώ αντιθέτως συνεχίστηκε για μια ακόμη χρονιά η μείωση των γενικών λειτουργικών εξόδων πλην προβλέψεων (-3,6%), παρά την επιβάρυνση με έκτακτες δαπάνες ύψους 10,3 εκατ. ευρώ που απαιτήθηκαν για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Σημαντική συμβολή στη μείωση των λειτουργικών εξόδων είχαν οι δαπάνες προσωπικού, οι οποίες μειώθηκαν κατά 13,7%. Οι προβλέψεις που σχηματίστηκαν ανήλθαν σε 2.342,7 εκατ. ευρώ, έναντι 1.151,4 εκατ. ευρώ το 2011. Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2012 διαμορφώθηκαν σε 318,6 εκατ. ευρώ, έναντι 96,6 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης.
- Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2013 διαμορφώθηκαν σε 831,1 εκατ. ευρώ, έναντι 318,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2013 μειώθηκαν κατά 46,6%. Παράλληλα, συνεχίστηκε για μια ακόμη χρονιά η μείωση των λειτουργικών εξόδων πλην προβλέψεων, κατά 10,1%. Σημαντική συμβολή στη μείωση των λειτουργικών εξόδων είχαν οι δαπάνες προσωπικού, που μειώθηκαν κατά 7,1%. Οι προβλέψεις που σχηματίστηκαν ανήλθαν σε 468,8 εκατ. ευρώ, έναντι 2.342,7 εκατ. ευρώ το 2012.
- Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2014 διαμορφώθηκαν σε 654,5 εκατ. ευρώ, έναντι 831,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2014 ανήλθαν σε 1.118,2 εκατ. ευρώ, έναντι 1.610,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Τα συνολικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε 463,7 εκατ. ευρώ, έναντι 779,7 εκατ. ευρώ στη χρήση 2013.
- Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2015 διαμορφώθηκαν σε 1.162,8 εκατ. ευρώ, έναντι 654,5 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης. Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2015 ανήλθαν σε 1.897,5 εκατ. ευρώ, έναντι 1.118,2 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Τα συνολικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε 734,7 εκατ. ευρώ, έναντι 463,7 εκατ. ευρώ στη χρήση 2014.

7.4.2 Κέρδη Χρήσης

Τα κέρδη της Τράπεζας δείχνουν να έχουν αυξητική τάση κυρίως εξαιτίας είσπραξης τόκων από τα δάνεια που χορήγησε στις εμπορικές τράπεζες με τους μηχανισμούς ρευστότητας του 2012 και, πιο μακροπρόθεσμα, του 2015.

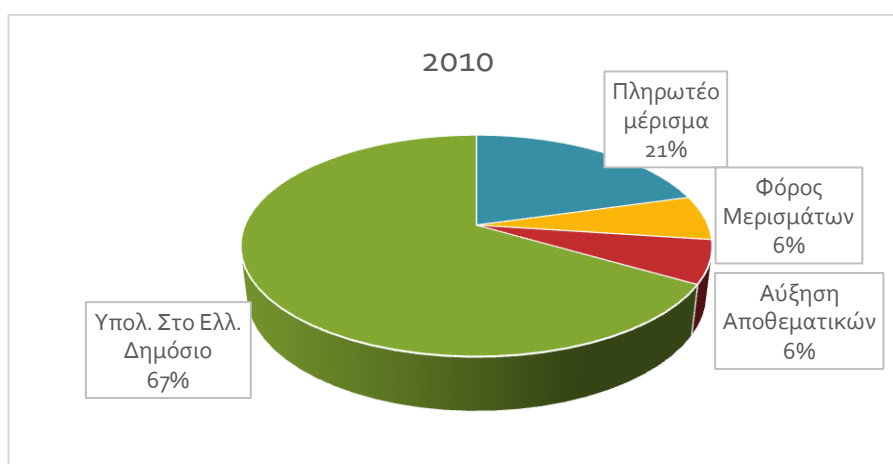
Γράφημα Γραμμών 7.2. Κέρδη χρήσεως 2008-2015

- Για το οικονομικό έτος 2009, από τα καθαρά κέρδη της χρήσεως διατέθενται σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού για την καταβολή πρώτου μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, και 34,4 εκατ. ευρώ για την καταβολή πρόσθετου μερίσματος. Επομένως, προτείνεται να διατεθεί συνολικά για την καταβολή μερίσματος το ποσό των 47,7 εκατ. ευρώ, ίσο με το μέρισμα που διανεμήθηκε και το έτος 2008. Το προτεινόμενο μέρισμα αντιστοιχεί σε 2,40 ευρώ ανά μετοχή (σημερινός αριθμός μετοχών 19.864.886). Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση ποσού 17,5 εκατ. ευρώ για την αύξηση του έκτακτου αποθεματικού και ποσού 15,9 εκατ. ευρώ που αντιστοιχεί στο φόρο εισοδήματος επί των διανεμόμενων μερισμάτων, δηλ. ποσό 147,1 εκατ. ευρώ (έναντι 139,3 εκατ. ευρώ το 2008), περιέρχεται στο Δημόσιο σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού.

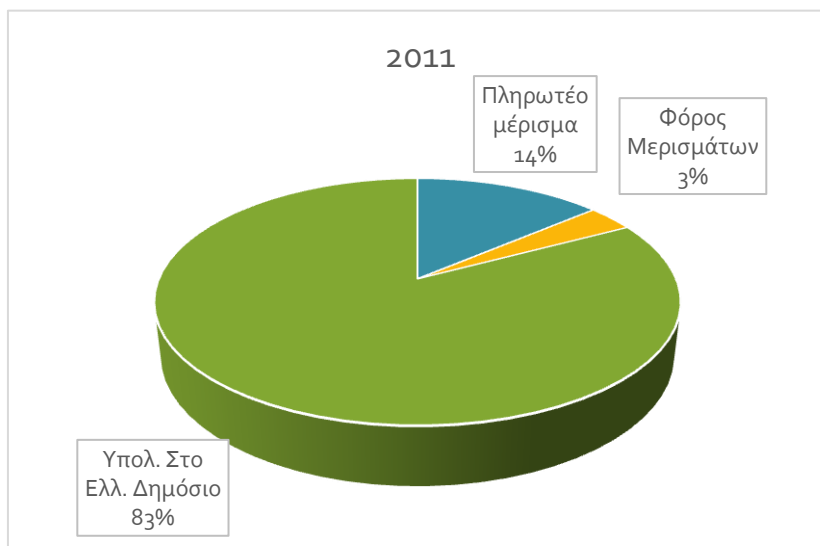
Γράφημα Πίτας 7.1. Διάθεση Κερδών 2009

- Για το οικονομικό έτος 2010, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού και μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση τα κέρδη της χρήσεως 2010 να διατεθούν όπως αναλυτικά αναφέρεται στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις του νέου φορολογικού νόμου 3943/2011: για καταβολή πρώτου μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, και για καταβολή πρόσθετου μερίσματος 25,9 εκατ. ευρώ. Επομένως, προτείνεται να διατεθούν συνολικά για την καταβολή μερίσματος 39,2 εκατ. ευρώ. Ο φόρος εισοδήματος που αντιστοιχεί στα διανεμόμενα μερίσματα ανέρχεται σε 12,4 εκατ. ευρώ. Από το υπόλοιπο των κερδών, μετά την αφαίρεση ποσού 12 εκατ. ευρώ για την αύξηση του έκτακτου αποθεματικού, ποσό 126,8 εκατ. ευρώ περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

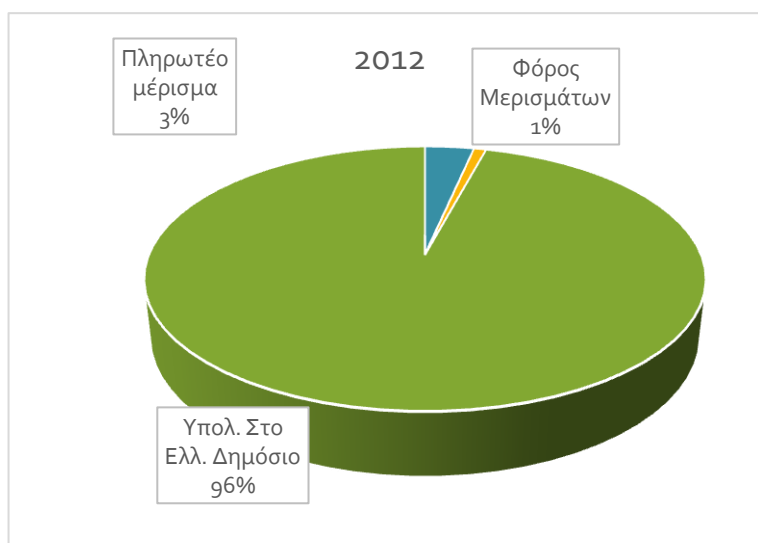
Γράφημα Πίτας 7.2. Διάθεση κερδών 2010

- Για το οικονομικό έτος 2011, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού και μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2011 να διατεθεί στους μετόχους ποσό 16,6 εκατ. ευρώ. Το υπόλοιπο των κερδών (80 εκατ. ευρώ) περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

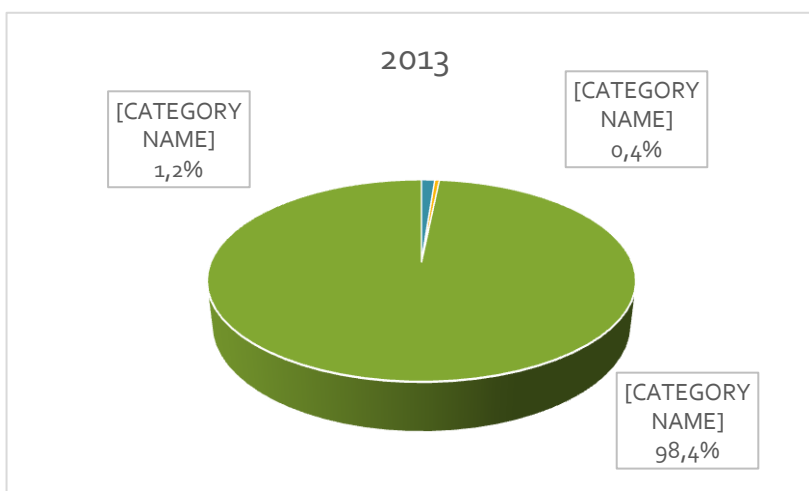
Γράφημα Πίτας 7.3. Διάθεση κερδών 2011

- Για το οικονομικό έτος 2012, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού και μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2012 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Από το ποσό αυτό, 10,7 εκατ. ευρώ θα καταβληθούν στους μετόχους και 2,6 εκατ. ευρώ αναλογούν στο φόρο μερισμάτων. Το υπόλοιπο των κερδών, ύψους 305,3 εκατ. ευρώ, περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

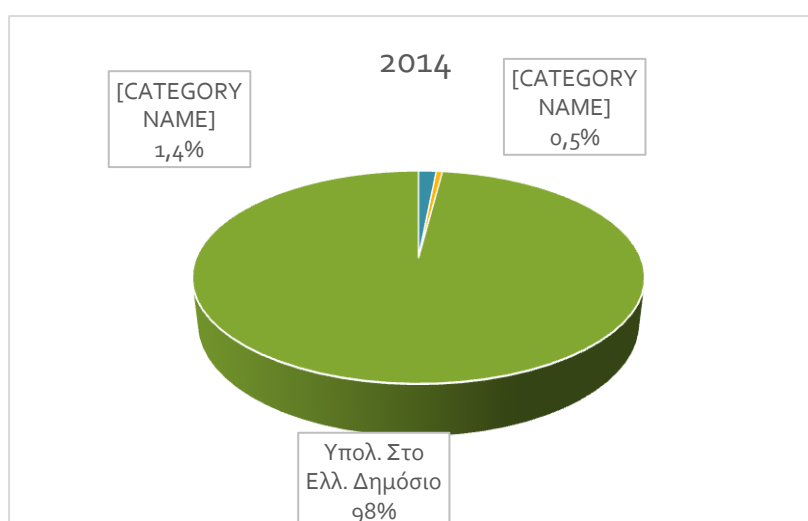
Γράφημα Πίτας 7.4. Διάθεση κερδών 2012

- Για το οικονομικό έτος 2013, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού και μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2013 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Το υπόλοιπο των κερδών, ύψους 817,8 εκατ. ευρώ, περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

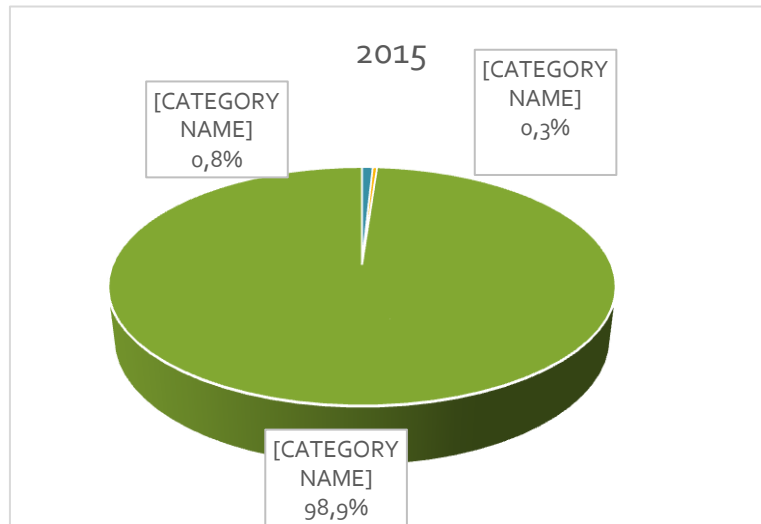
Γράφημα Πίτας 7.5. Διάθεση κερδών 2013

- Για το οικονομικό έτος 2014, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού και μετά από σχετική απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2014 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Το υπόλοιπο των κερδών, ύψους 641,2 εκατ. ευρώ, περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Γράφημα Πίτας 7.6. Διάθεση κερδών 2014

- Για το οικονομικό έτος 2015, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, προτάθηκε στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2015 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Το υπόλοιπο των κερδών, ύψους 1.149,5 εκατ. ευρώ, περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Γράφημα Πίτας 7.7. Διάθεση κερδών 2015

(Bankofgreece.gr, 2016; Bank, 2016; Data.worldbank.org, 2016; World Bank, 2016; Εκθέσεις Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος, για τα έτη 2005-2015)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

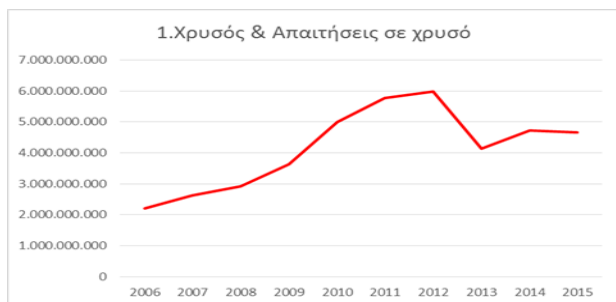
-Η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και κάθε Κεντρική Τράπεζα, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως ο ενδιαμέσος στις εκάστοτε οικονομικές κινήσεις και πολιτικές του Κράτους. Για παράδειγμα, στις ανακεφαλαιοποιήσεις των εμπορικών τραπεζών, τα χρήματα πέρασαν σε αυτές από τους δανειστές μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος. Επίσης, σημαντικό είναι πως στη διάθεση κερδών, μετά την αφαίρεση τυχόν κεφαλαίων για αποθεματικά και των μερισμάτων, τα υπόλοιπα περιέχονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Τη στενή αυτή σχέση επιβεβαιώνει και η σύνθεση των μετόχων της, η συντριπτική πλειοψηφία αυτών (ως ποσοστό) είναι το Δημόσιο ή ΔΕΚΟ. Αναλαμβάνει δε και πληθώρα άλλων διαδικασιών, όπως για παράδειγμα

-Όσον αφορά τη θέση των μετόχων της, καταρχάς η τιμή διαπραγμάτευσης της μετοχής της έχει πέσει κοντά στο ένα όγδοο της προ κρίσης τιμής της. Αντίστοιχα, και το συνολικό αποδιδόμενο μέρισμα έχει μειωθεί με σχετική αναλογία. Υπάρχει όμως ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τους μετόχους σε σύγκριση με τις μετοχές άλλων ΑΕ που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο: Το ότι δίδεται σταθερά -σύμφωνα με το καταστατικό της- ένα ποσό ως μέρισμα. Αυτό αποτελεί και ένα κατώτατο «μαξιλαράκι ασφαλείας» για εκείνους, εφόσον έχουν μία εγγυημένη απόδοση, εν αντιθέση με την πλειοψηφία των άλλων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αθηνών οι οποίες δύσκολα επιτυγχάνουν κέρδη στον ισολογισμό τους και ακόμη πιο δύσκολα δίδουν μέρος εξ αυτών σε μέρισμα.

-Αναφορικά με τους ισολογισμούς και τα αποτελέσματά της, δέν θα ήταν σωστό να κρίνεται εξ αυτών ότι τα πηγαίνει καλά, η ίδια η Τράπεζα ως Α.Ε. ή το Κράτος ή και η ίδια η Ελληνική Οικονομία. Αντιθέτως, τα κέρδη της συνήθως αφορούν στους τόκους των κεφαλαίων που επανεισπράτει, καθώς οι εμπορικές τράπεζες δανείζουν χρήμα το οποίο δανείζονται κατ'εξοχήν από της Τράπεζα της Ελλάδος. Οπότε, τα πολλά κέρδη ίσως σημαίνουν μεγάλο ποσό επανείσπραξης δανείων με τους τόκους τους, το οποίο σε πρώτη φάση είναι κατά ένα τρόπο αρνητικό για την οικονομία. Μάλιστα, η Τράπεζα της Ελλάδος ως Α.Ε., θα συνέχιζε να λειτουργεί και να εμφανίζει κέρδη ακόμη και αν η οικονομία έφτανε σε ακραία σημεία, παραδείγματος χάριν την έξοδο από το ευρώ. Θα συνέχιζε δηλαδή να διανέμει μέρισμα -το 12% του καταβεβλημένου κεφαλαίου της- σύμφωνα με το καταστατικό της. Οπότε θα μπορούσε να ονομασθεί, τρόπον τινά, και ως επένδυση μηδενικού ρίσκου όπως τα ομόλογα, εφόσον υπάρχει μία εγγυημένη απόδοση. Πιο συγκεκριμένα το μέρισμα μετά φόρον είναι κοντά στα 0,45€, το οποίο είναι 4%-5% της τρέχουσας αξίας αγοράς της μετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος. Αυτό αποτελεί και ανασταλτικό παράγοντα περαιτέρω πτώσης της χρηματιστηριακής τιμής της, η οποία σημειωτέων δείχνει πλέον να σταθεροποιείται από το 2012.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

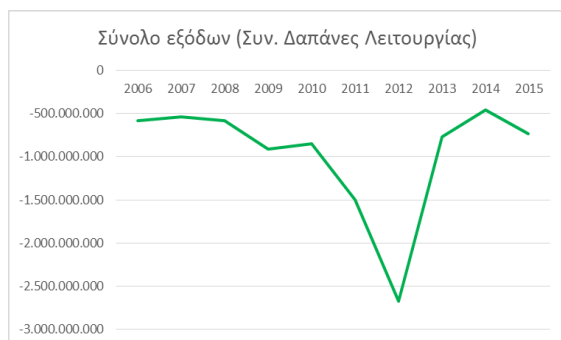
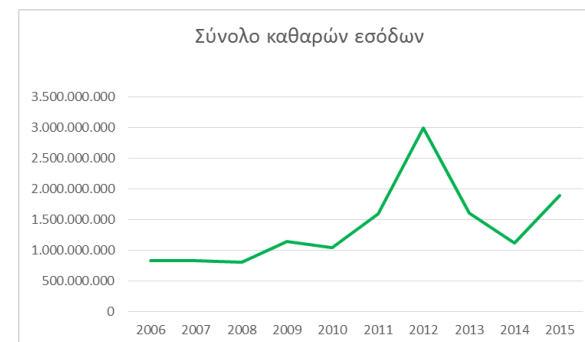
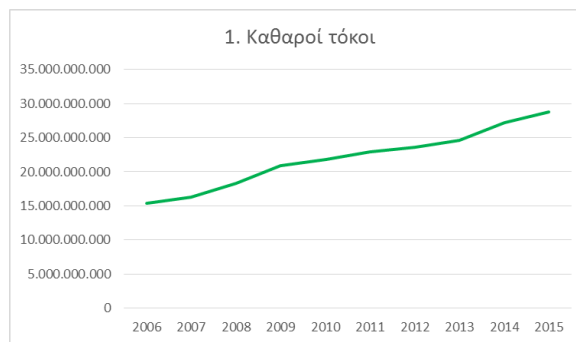
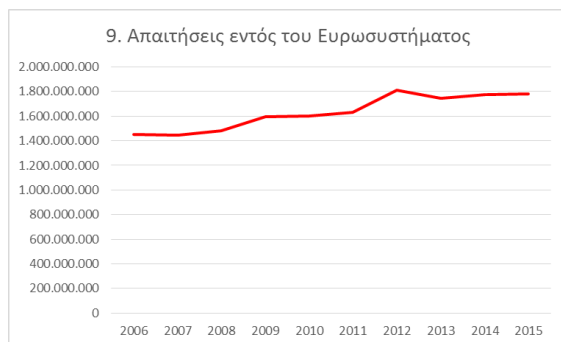
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΑΛΛΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟ ΙΣΤΟΤΟΠΟ:

1. Anon, (2016). [online] Lyk-esp-chalk.eyv.sch.gr. Available at: <http://lyk-esp-chalk.eyv.sch.gr/13b12.htm> [Accessed 02 Sept. 2016].
2. Bank, E. (2016). *European Central Bank*. [online] European Central Bank. Available at: <https://www.ecb.europa.eu/> [Accessed 6 Dec. 2016].
3. Bankofgreece.gr. (2016). *Η Τράπεζα της Ελλάδος*. [online] Available at: <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Bank/default.aspx> [Accessed 3 Sept. 2016].
4. Capital.gr. (2016). *Capital.gr*. [online] Available at: <http://www.capital.gr/finance/historycloses/%ce%95%ce%9b%ce%9b> [Accessed 6 Nov. 2016].
5. Data.worldbank.org. (2016). *Inflation, consumer prices (annual %) | Data*. [online] Available at: <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?end=2015&start=2015&view=map&year=2015> [Accessed 8 Dec. 2016].
6. Eurocrisismonitor.com. (2016). *Euro Crisis Monitor*. [online] Available at: <http://www.eurocrisismonitor.com/index.htm> [Accessed 9 Dec. 2016].
7. Investopedia. (2016). *Investopedia - Sharper Insight. Smarter Investing.* [online] Available at: <http://www.investopedia.com/> [Accessed 16 Oct. 2016].
8. Moneyinfo.gr. (2016). *Χρηματιστήριο Αθηνών - Ιστορία*. [online] Available at: <http://www.moneyinfo.gr/investments/xrimatistirio/xrimatistirioathinon/xrimatistirioathinonistoria/index.html> [Accessed 4 Oct. 2016].
9. World Bank. (2016). *World Bank Group*. [online] Available at: <http://www.worldbank.org/> [Accessed 16 Oct. 2016].

ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΑ:

1. Αποστολόπουλος, Ι. (2007). *Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοικήσεως*. 2nd ed. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ, pp.324-329
2. Γαρουφάλης, Κ. and Ζώης, Κ. (2008). *Οικονομικός Προγραμματισμός Επιχειρήσεων*. 1st ed. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΕ, pp.224
3. Γεώργιος Α. Θάνος, (2012). *Χρηματοδοτική των Επιχειρήσεων*. 1st ed., ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ pp. 518-521

ΑΠΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: Σκούταρης Ιωάννης, Προϊστάμενος Τμήματος στη Διεύθυνση Γενικού Λογιστηρίου της Τράπεζας της Ελλάδος

1. ΣΚΟΥΤΑΡΗΣ Ι. (2016). *Ερμηνεία Λογαριασμών Ισολογισμού σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις ELA & TARGET2.*

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ – ΔΕΛΤΙΑ:

1. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, Απρίλιος 2007, Τράπεζα της Ελλάδος
2. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, Απρίλιος 2008, Τράπεζα της Ελλάδος
3. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2008, Απρίλιος 2009, Τράπεζα της Ελλάδος
4. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2009, Απρίλιος 2010, Τράπεζα της Ελλάδος
5. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2010, Απρίλιος 2011, Τράπεζα της Ελλάδος
6. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2011, Απρίλιος 2012, Τράπεζα της Ελλάδος
7. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2012, Απρίλιος 2013, Τράπεζα της Ελλάδος
8. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2013, Απρίλιος 2014, Τράπεζα της Ελλάδος
9. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2014, Ιανουάριος 2015, Τράπεζα της Ελλάδος
10. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, Ιανουάριος 2016, Τράπεζα της Ελλάδος
11. Η Ελληνική απασχόληση και Οικονομία, Ετήσια Έκθεση 2015, Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.
12. Καταστατικό Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 2013, Έκδοση Ι΄
13. Οικονομικό δελτίο Τεύχος 41, Ιούλιος 2015, Τράπεζα της Ελλάδος
14. Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Τεύχος 169, Ιούλιος – Αύγουστος 2016

ΑΠΟ ΕΙΚΟΝΕΣ:

1. Bankofgreece.gr. (2017). *Οργανόγραμμα*. [online] Available at: <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Bank/Organization/organisationalchart.aspx> [Accessed 12 Feb. 2017].
2. Centralbanking.com. (2017). [online] Available at: <http://www.centralbanking.com/IMG/872/233872/bank-of-greece-230x142.png?1435122806> [Accessed 14 Nov. 2016].
3. Ec.europa.eu. (2017). [online] Available at: <http://ec.europa.eu/justice/criminal/media/photos/criminal.jpg> [Accessed 12 Feb. 2017]
4. Economy365.gr. (2017). [online] Available at: http://www.economy365.gr/sites/default/files/styles/ogimage_thumb/public/omologa_5.jpg?itok=V0DsUnDW [Accessed 12 Feb. 2017].
5. Encrypted-tbn0.gstatic.com. (2017). [online] Available at: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTVvcO0_8IDfXY60kIDgXsFGQOoL2GV4y3u1NxwQ582U-g4bTfwmw [Accessed 05 Sept. 2016].
6. Encrypted-tbn2.gstatic.com. (2017). [online] Available at: https://encryptedtbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcS0SjIYPiIW_5p_ae2g9RO8dl_OaIJP-4mpO8Ajo00DMY21XF6YGA [Accessed 05 Sept. 2016].
7. Europeanpaymentscouncil.eu. (2017). [online] Available at: http://www.europeanpaymentscouncil.eu/epc_public/previous_site_images/SepaLogoEN.jpg [Accessed 05 Sept. 2016].
8. Europedirect.lt. (2017). [online] Available at: <http://www.europedirect.lt/wp-content/uploads/2016/02/euro.jpg> [Accessed 05 Sept. 2016].
9. iefimerida.gr. (2013). *Γιατί γλίτωσε το κούρεμα η Ελληνική Τράπεζα που ανήκει στην Αρχιεπισκοπή της Κύπρου και την αγαπούσε ο Χριστοφοράκος*. [online] Available at: <http://www.iefimerida.gr/news/96345/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%B3%CE%BB%CF%8D%CF%84%CF%89%CF%83%CE%B5-%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B1-%CE%B7-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1-%CF%80%CE%BF%CF%85->

%CE%B1%CE%BD%CE%AE%CE%BA%CE%B5%CE%B9-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-
%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%8
0%CE%AE-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85-
%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84 [Accessed 07 Oct. 2016].

10. Paschoslaw.gr. (2017). *Εταιρεία Δικηγόρων Δ.Ι Πάσχου/Δικηγορικό Γραφείο » Τραπεζικό δίκαιο*. [online] Available at: <http://www.paschoslaw.gr/trapeziko-dikaio/> [Accessed 21 Nov. 2016].
11. S4.reutersmedia.net. (2017). [online] Available at:
<http://s4.reutersmedia.net/resources/r/?m=02&d=20160627&t=2&i=1143062639&w=780&fh=&fw=&ll=&pl=&sq=&r=LYNXNPEC5Q10Y> [Accessed 21 Oct. 2016].
12. The TOC (2014) *Επιτυχής η ανταλλαγή εντόκων με τριετή και πενταετή ομόλογα | thetoc.gr*. Available at: <http://www.thetoc.gr/oikonomia/article/epituxis-i-antallagi-entokwn-me-trieti-kai-pentaeti-omologa> (Accessed: 11 Decembre 2016).